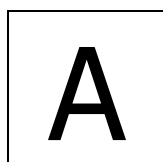

ÚZEMNÍ STUDIE VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH NÁROKŮ
PLÁNOVANÉHO ROZVOJE PRŮMYSLU NA MIKROREGION
SOKOLOV – VÝCHOD

PRŮZKUMY A ROZBORY

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO
A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

INSTITUT REGIONÁLNÍCH INFORMACÍ

1. ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

Řešené a zájmové území Mikroregionu Sokolov – východ se rozkládá zejména v území ORP Sokolov v centrální části Karlovarského kraje. S ORP Sokolov tak mimo ORP Karlovy Vary, jejichž menší počet obcí je rovněž řešen v této studii, sousedí s ORP Cheb, ORP Kraslice a ORP Mariánské Lázně. Postavení řešeného území vzhledem ke zbytku území republiky je determinováno svou polohou na západním okraji republiky a historickým vývojem zejména po 2. světové válce. V současnosti má na řešené území nepochybně vliv blízké krajské město Karlovy Vary, které je s řešeným územím velmi dobře dopravně napojeno, a rovněž blízkost Spolkové republiky Německo, zejména z důvodu možné přeshraniční spolupráce v různých moderních vědních a technologických oborech.

Přirozenou osu území představuje dálnice D6. Jedná se o významné dopravní napojení ve směru Cheb – Spolková republika Německo na západě a Karlovy Vary – Praha na východě území. Územím prochází rovněž celostátní a současně mezinárodní železniční trať číslo 140 (Cheb – Ústí nad Labem, s možností odbočení na Prahu).

Vedení železniční tratě do jisté míry kopíruje vedení nejvýznamnějšího toku v území – řeky Ohře. Ohře pramení ve Smrčinách na území Spolkové republiky Německo. Územím protéká od jihozápadu směrem přibližně východoseverovýchodním. Ohře protéká i Sokolovem, kde od ní vtékají řeka Svatava pramenící v Krušných horách a při pravém břehu Lobežský potok pramenící ve Slavkovském lese.

Řešené a zájmové území má specifickou polohu v rámci ČR a dá se říct, že i v rámci střední Evropy. Sokolovská pánev je sice součástí české kotliny a od Německa je oddělena Krušnými horami a Českým lesem, nicméně řídké osídlený Slavkovský les ji významně odděluje od zbytku západních Čech. Tato geografická poloha znamená, že si celá pánev udržuje jak z hlediska dosavadního vývoje, tak i v současné situaci jistou autonomii. Ukázkou této autonomie je např. dálnice D6, která sice prochází celou Sokolovskou pávní, nicméně na žádnou jinou dálnici nenavazuje. K nejbližší německé dálnici je to ze západního konce cca 30 km, ke konci pražské, ke Krušovicím, je to od Karlových Varů cca 80 km (a to navíc chybí obchvat Karlových Varů). Blízkost německých dálnic ovšem znamená blízkost celé západní Evropy, což může být z hlediska kooperace z tamními firmami rozhodující výhodou.

Nejvýznamnějším zahraničním sousedem, i když nepřímým, je tedy Bavorsko, konkrétně Horní Falc. Jedná se o pohraniční region, kde se poměrně výrazně projevuje odchod vzdělanějších vrstev obyvatel na západ i stárnutí populace. Toto vznikající vakuum stále více nasává aktivnější a schopnější obyvatele z příhraniční oblasti, a tedy i ze Sokolovska. Obranou proti těmto jevům by nepochybně byla lepší průchodnost hranic, aby se usnadnilo dojíždění za prací, a přitom by nedocházelo k odchodu celých rodin i s dětmi. K tomu by nepochybně pomohla i větší integrace sociálních, zdravotních i školských systémů v obou zemích. Katastrofou ovšem je zavírání hranic během pandemií.

Severozápadním směrem, za Krušnými horami, se nachází Sasko. Pro Sokolovsko nemá tento soused takový význam jako Bavorsko především z důvodů dopravních, neboť přejezd přes hora zajišťuje pouze silnice II. třídy na Kraslice, která nemá parametry kvalitní dopravní trasy. Na německé straně se rovněž nenacházejí významnější ekonomická centra, jedná se

spíše o rekreační sídla, např. Klingenthal. Propojení se Saskem se pozitivně projevuje spíše na ose Ostrov – Oberwiesenthal – Saská Kamenice.

V České republice má řešené a zájmové území, jak už bylo řečeno, nejtěsnější vazby na Karlovy Vary, i když jsou to vazby spíše administrativní, vzhledem k výrazně odlišnému profilu zaměstnanosti obyvatel (pokud pomineme-li teplovod z Vřesové). Další prostor pro kooperaci najdeme především v rámci rozvojové osy OS7 vymezené Politikou územního rozvoje. Území je v této ose soustředěno kolem dálnice D6 a dále kolem silnice I/13 ve směru na Chomutov, Most, Teplice a Ústí nad Labem, kde se tato silnice napojuje na dálnici D8. Tato osa na jednu stranu vytváří předpoklady pro kooperaci mezi sídly, na druhou stranu však vzhledem k podobným socioekonomickým podmínkám si sídla na této ose významně konkurují. Vzhledem k útlumu těžby a výrazným změnám ve struktuře výrobních podniků vzniká na této ose řada nových investičních příležitostí, přičemž ty lépe připravené lokality mohou jiným úspěšně přetahovat investory i obyvatelstvo. Z hlediska rekreace a cestovního ruchu dochází rovněž k výraznému zvýšení konkurence, neboť převažující hydriická rekultivace hnědouhelných lomů znamená vznik nových rozsáhlých vodních ploch, kromě jezera Medard to jsou jezera Most nebo Milada u Ústí nad Labem.

Vztah řešeného a zájmového území na Plzeň je pouze doplňkový, Plzeň je poměrně vzdálená a obtížně dopravně dostupná pouze po silnicích I. třídy.

Širší vztahy jsou znázorněny ve výkrese G.1.

2. ŘEŠENÉ A ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ – VÝVOJ A PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ

Řešení a zájmové území má převážně průmyslový charakter, vyznačuje se zejména tradičními odvětvími jako chemický průmysl, strojírenství, textilní a oděvní průmysl, výroba skla a porcelánu, energetika, těžba nerostných surovin (zejména hnědého uhlí) a výroba stavebních hmot. V posledních letech však území prochází postupnou hospodářskou restrukturalizací směrem k novým průmyslovým odvětvím jako např. elektrotechnika a elektronika, ušlechtilému využívání energetických zdrojů a větší důraz je kladen na cestovní ruch, rekreaci, sportovní vyžití a volnočasové aktivity obyvatel i návštěvníků.

Centrem území se postupně stalo město Sokolov. Okolní obce jsou spíše jeho satelity, které plní hlavně funkci bydlení (Chodov, Těšovice, Staré Sedlo, Královské Poříčí, Lomnice). Těžba hnědého uhlí se však pomalu utlumuje, a tak brzy bude muset dojít k restrukturalizaci zdejšího průmyslového odvětví. V jižní části v rámci Slavkovského lesa je osídlení velmi řídké, což je zapříčiněno úbytkem obyvatelstva během let 1938 – 1945 a činností vojenského výcvikového tábora, v jehož důsledku řada obcí zanikla (ve správním území města Březová a obce Rovná).

První písemný důkaz o Sokolovu se datuje k roku 1279. Zakladatelé Falknova (dnešního Sokolova) patřili k hornofalckému rodu Nothaftů, jemuž na Chebsku patřila rozlehlá léna. Ti zde úrodnou půdu obdělávali a zemědělsky využívali. Za období kolonizace Nothaftů zde vznikalo více osad a tím i poddaných, rozšířila se plocha obdělávané půdy. Podstatně se rozvinula těžba rud a maximálně se zvýšily příjmy panovníka, šlechty a klášterů.

Městem se Sokolov stal v roce 1313, kdy mu král Jan Lucemburský dal práva. V roce 1366 bylo území postoupeno Karlu IV. a později jej získal rod Šliků pocházející z Chebu. Husitské války nebyly pro Sokolov tak devastující jako třicetiletá válka. Vojska táhnoucí městem ho několikrát vyplenila, roku 1632 ve městě propukl požár, v následujícím roce pak město zasáhl mor a 40. léta byla ve znamení ničení švédských vojsk. Po skončení války konečně mohlo dojít k obnově města.

V roce 1794 začal měšťan Leitner dolovat uhlí a zanedlouho dochází k rozmachu těžby nerostných surovin. Průkopníkem v podnikání v uhelném a chemickém průmyslu se stal J. D. Starck. Jedním z nejbohatších mužů v zemi byl díky kupování a zakládání báňských a chemických podniků. V roce 1803 vlastnil uhelný důl ve Svatavě.

Významný rozmach však nastal po výstavbě páteřní železnice v roce 1871. Spojován je především se Starckovými závody, které v regionu hrály dominantní roli v oblasti těžby uhlí i chemického průmyslu. Zatímco v roce 1890 bylo ve městě 550 domů a 5 449 obyvatel, sčítání v roce 1910 zde zjistilo 726 domů a 8 866 obyvatel. Rozpad rakouského mocnářství a vznik Československé republiky nebyl na Sokolovsku přijat příznivě. Jako na většině pohraničního území připravovalo se i v Sokolově ustavení provincie Deutschböhmen, k níž se hlásila většina německé politické reprezentace.

Světová hospodářská krize se projevila v pohraničí mnohem silnějšími důsledky než ve vnitrozemí. Počet nezaměstnaných závratně stoupl, množily se protestní akce a docházelo ke srážkám s četnictvem. Sociální i národnostní napětí vzrostlo po nástupu Hitlera k moci a během několika let ovládli henleinovci město i okres. Po Mnichovu se stal Sokolov součástí Říše. Ještě před zábořem museli své domovy opustit nejen Češi, ale i mnozí němečtí antifašisté. Emigrovali také téměř všichni sokolovští židé.

Po válce neexistovala doprava, zásobování bylo rozvrácené, město bylo z 25 % zničené. Vedle místního obyvatelstva tu bylo kolem 5 tisíc německých uprchlíků z východních území zaniklé říše. Musela se zároveň obnovit tolik potřebná mírová výroba a zajistit těžba uhlí. Do Sokolova se začali vracet Češi, kteří tu žili před válkou, přijížděli sem emigranti z několika zemí Evropy i obyvatelé českého vnitrozemí, aby tu začali nový život. Do konce roku 1945 bylo v Sokolově uděleno 165 národních správ, začala fungovat doprava, obchody, bylo zahájeno české vyučování, byl obnoven provoz nemocnice, průmyslové podniky se vrátily k mírové výrobě atd.

V roce 1945 bylo na Sokolovsku v provozu celkem 15 malolomů a 39 hlubinných dolů. Největší podíl na celkové těžbě zde vlastnila firma Dolové a průmyslové závody, dříve J. D. Starck.

Nejzávažnějším problémem poválečného vývoje v roce 1945 a 1946 byl i v Sokolově odsun německého obyvatelstva. Počet odsunutých Němců je odhadován až na 8 000.

Po válce v důsledku znárodnění vznikl v roce 1946 zastřešující podnik Falknovské hnědouhelné doly, který sídlil v Dolním Rychnově. O dva roky později se jeho název změnil na Hnědouhelné doly a briketárny Sokolov (HDB), pod které postupem času spadalo až šestnáct národních podniků od jednotlivých dolů po ústřední dílny.

V roce 1948 přestal Falknov i úředně existovat a na mapách se objevilo jméno Sokolov.

Poválečné změny vedly z technologického hlediska především k postupnému přechodu na velkolomovou těžbu a v šedesátých letech i k výstavbě moderní zpracovatelské části ve Vřesové. Poslední hlubinný důl, Marie v Královském Poříčí, ukončil činnost v roce 1991.

Výrazným dopadem velkolomové těžby byl zánik některých obcí a naopak vzhledem k přílivu nového obyvatelstva došlo k přeměně některých lokalit v sídlištní noclehárny pro pracující. Tento proces přeměny sídelní struktury vyvrcholil výstavbou rozsáhlých panelových sídlišť, především v Sokolově a Chodově.

V roce 1994 pak Fond národního majetku spojením Palivového kombinátu Vřesová, Hnědouhelných dolů Březová a Rekultivací Sokolov založil společnost Sokolovská uhelná. O deset let později došlo k její plné privatizaci a vzniku následnické organizace Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. Během své existence sokolovské doly zasáhly významně do tváře regionu. A to nejen samotnou těžbou, ale i masivní podporou výstavby infrastruktury. Z jejich prostředků tak vznikly, a dosud vznikají, v Sokolově i okolních městech, objekty sloužící zdravotnictví, sportu i rekreaci široké veřejnosti.

Sokolovská uhelná tak nadále hraje významnou roli ve formování regionu, ačkoli tento význam postupem času klesá. Především z důvodu tlaku na útlum a nakonec na ukončení těžby uhlí klesá i nabídka pracovních míst, které podnik nabízí. Silné slovo však společnosti zůstává v situaci nakládání s pozemky, neboť je stále majoritním vlastníkem většiny pozemků v regionu.

Kromě těžby uhlí se do historie řešeného území zapsala i významná historická památka, královský hrad Loket, který byl v písemných pramenech poprvé zmíněn v roce 1227. Původně sloužil jako pohraniční pevnost, bránil Královskou cestu a také se stal oporou proti království proti štaufskému Chebsku. Příliv nového obyvatelstva znamenal rozšíření osídleného území. Největší ztrátou pro hrad i město byla přestavba loketského hradu pro potřeby věznice. Všechny hradní paláce byly sníženy o jedno patro a místnosti se přizpůsobily pro nový provoz. Od roku 1877 získal Loket železniční spojení díky trati Chodov – Krásný Jez. V roce 1950 byl Loket prohlášen městskou památkovou rezervací.

Řešené území společně se zájmovým územím (bilancované území) představuje celek s cca 62 tis. obyvateli, tvoří ho 6 měst a 1 městys. Míru integrace a transformace území do značné míry připomíná srovnání s počtem obcí v r. 1930. Z následující tabulky je patrné, že řešené území nedosahuje počtu obyvatel v r. 1930, což v pohraničních regionech není neobvyklé.

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel řešeného a zájmového území

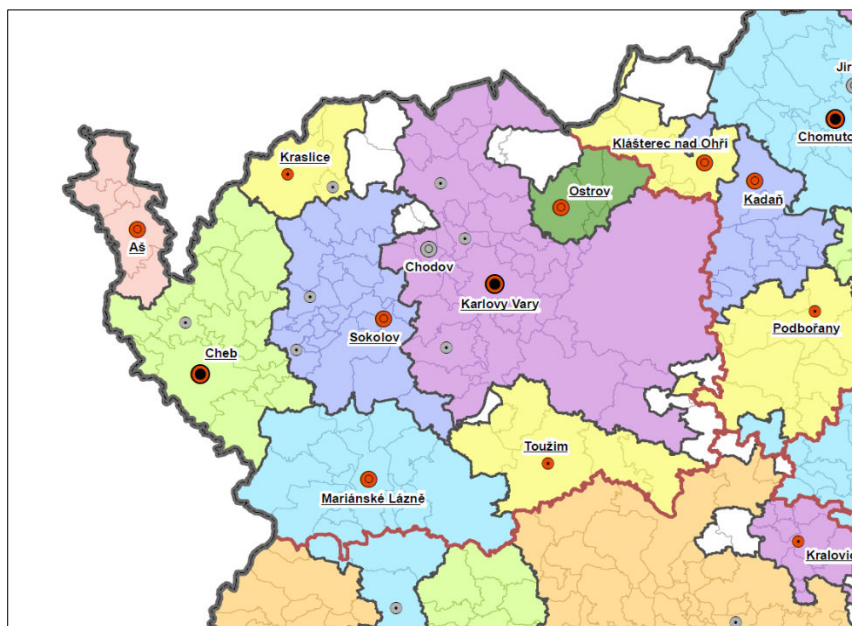
Územní jednotka název obce	Počet bydlících obyvatel							
	Sčítání (v r. 2020 – průběžná evidence ČSÚ)							
	1869	1910	1930	1950	1970	2001	2011	1.1.2020
Bilancované území	29 153	64 578	71 622	42 613	58 956	64 395	61 727	61 892
Řešené území	24 469	50 667	56 212	33 041	46 849	54 392	52 542	52 481
Zájmové území	4 684	13 911	15 410	9 572	12 107	10 003	9 185	9 411

I přes tuto skutečnost je hustota zalidnění – kolem 240 obyvatel/km², což je cca dvojnásobně vyšší než průměr ČR. Krajinu celého řešeného území je možno považovat za

silně antropogenně transformovanou, nejen s ohledem na vlastní hustotu zalidnění, ale i těžbu surovin a dopravní funkce území.

Vliv Sokolova a Karlových Varů v území dokládá i vymezení regionů pohybu za prací. Dle tohoto vymezení je území rozděleno skoro rovnoměrně mezi region Sokolov a Karlovy Vary, jak zobrazuje následující výřez z kartogramu s vymezením regionů pohybu za prací.

Kartogram Vymezení regionů pohybu za prací (zdroj: ČSÚ, SLDB r. 2011)

3. POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE A ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE KARLOVARSKÉHO KRAJE

3.1. POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE (ÚPLNÉ ZNĚNÍ ZÁVAZNÉ OD 11. 9. 2020)

Ministerstvo pro místní rozvoj zajistilo vyhotovení a zveřejnění v souladu s § 35 odst. 6 a 7 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s úkolem z usnesení vlády č. 833/2020 úplné znění Politiky územního rozvoje České republiky po její poslední aktualizaci. Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj o schválení Aktualizace č. 5 Politiky územního rozvoje České republiky bylo zveřejněno dne 10. 9. 2020 ve Sbírce zákonů v částce 149 pod číslem 368.

Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, které mají významný vztah k řešenému a zájmovému území

(14) Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak

citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užitné hodnoty.

Bránit upadání venkovské krajiny jako důsledku nedostatku lidských zásahů.

(16) Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR.

(17) Vytvářet v území podmínky k odstraňování důsledků hospodářských změn lokalizací zastavitelných ploch pro vytváření pracovních příležitostí zejména v hospodářsky problémových regionech a napomoci tak řešení problémů v těchto územích.

(20) Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření.

(22) Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území. Podporovat propojení míst, atraktivních z hlediska cestovního ruchu, turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).

(31) Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy

Do řešeného a zájmového území zasahují následující rozvojové oblasti a osy:

- **OB12 Rozvojová oblast Karlovy Vary**
Bez úkolů pro územní plánování
- **OS7 Rozvojová osa Ústí nad Labem–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice ČR/Německo (–Bayreuth)**
Úkoly pro územní plánování se netýkají řešeného nebo zájmového území

Specifické oblasti

Do řešeného a zájmového území zasahuje okrajově tato specifická oblast:

- **SOB6 Specifická oblast Krušné hory**

Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:

Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat:

- a) řešení stávajících i potenciálních střetů těžebních aktivit s ochranou přírody a krajiny a zemědělského a lesního půdního fondu a ochranou a rozvojem sídel, především v Ústeckém kraji,
- b) vyšší využití rekreačního potenciálu oblasti,

- c) snižování znečištění životního prostředí, které je výrazné především v Ústeckém kraji,
- d) pokračování procesu obnovy lesních porostů, především v Ústeckém kraji,
- e) posílení sociálně ekonomického rozvoje, restrukturalizaci a větší diverzifikaci ekonomiky a podporu podnikání,
- f) rozvoj lesnictví, ekologického zemědělství, rekreace a cestovního ruchu,
- g) účinnou územní regulaci překotného rozvoje výstavby větrných elektráren, především v Ústeckém kraji,
- h) zřízení institucionální ochrany přírodních a krajinných hodnot.

Úkoly pro územní plánování:

V rámci územně plánovací činnosti kraje a koordinace územně plánovací činnosti obcí

- a) identifikovat hlavní póly ekonomického rozvoje oblasti a vytvářet zde územní podmínky pro rozvoj rekreační funkce Krušných hor a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury, bydlení a občanského vybavení,
- b) vytvářet územní podmínky pro rozvoj dopravní dostupnosti území a přeshraničních dopravních tahů,
- c) vytvářet územní podmínky pro ekonomický rozvoj, zejména lesnictví, ekologického zemědělství, rekreace a cestovního ruchu,
- d) vytvářet územní podmínky pro pokračování procesu obnovy lesních porostů, především v Ústeckém kraji,
- e) účinným způsobem regulovat a zamezit rizikům překotně se rozvíjející výstavby větrných elektráren, včetně souvisejících zařízení (přístupových komunikací, vyvedení energetického výkonu apod.), jak z hlediska minimalizace vlivů na životní prostředí, krajinu a osídlení, tak z hlediska funkčnosti větrných elektráren v systému zásobování elektrickou energií, především v Ústeckém kraji,
- f) vytvářet územní podmínky pro posílení koordinace cestovního ruchu v SOB6 Krušné hory a lázeňství v OB12 Karlovy Vary.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury

Do řešeného a zájmového území zasahují následující koridory dopravní infrastruktury:

- **R6**
Zkvalitnění silničního spojení Praha–Karlovy Vary–Cheb–SRN. Vazba na německou silniční síť.

Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů

Do řešeného a zájmového území nezasahují koridory a plochy technické infrastruktury.

Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování

Úkoly pro územní plánování

(199) Na základě navržených podmínek a zpracovaného podkladu pro vymezení lokalit vhodných pro využití obnovitelných zdrojů

(203) Na základě prověření lokalit vhodných pro přečerpávací vodní elektrárny [čl. (183)] a souvisejících koridorů pro elektrické vedení prověřit možnost vymezení plochy, koridoru nebo

územní rezervy pro zařízení k zajištění spolehlivosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR v souvislosti s využíváním obnovitelných zdrojů energie.

3.2. ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE KARLOVARSKÉHO KRAJE

Úplné znění Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje po vydání Aktualizace č. 1. Nabytí účinnosti Aktualizace č. 1 proběhlo dne 13. 07. 2018.

A) Stanovení priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území

Byly vybrány tyto priority, které mají vztah k řešenému a zájmovému území:

(2) Rozvíjení polycentrické sídelní struktury

- a) podporou rozvojových aktivit a kooperačních vazeb velkých měst a ostatních center osídlení: v pásu koncentrovaného osídlení mezi Chebem, Kynšperkem nad Ohří, Habartovem, Sokolovem, Chodovem₂, Novou Rolí, Karlovými Vary a Ostrovem,

(4) Zkvalitňování obytné funkce sídel a jejich rekreačního zázemí, rozvíjení obytné funkce se souběžným rozvíjením tomu odpovídající veřejné infrastruktury.

(5) Podporování rozvojových aktivit v oblastech s oslabenou strukturou osídlení a slabou hospodářskou základnou, také s využitím přeshraničních a mezikrajských vazeb.

(6) Vytváření a posilování územních podmínek pro hospodářský rozvoj a vznik nových pracovních příležitostí. V případě rekultivovaných a revitalizovaných ploch (včetně brownfields) preferování jejich polyfunkčního využití s ohledem na podmínky a požadavky okolního území.

(9) Ochrana a další využívání zdrojů nerostných surovin (zejména hnědého uhlí a keramických surovin) s ohledem na přírodní hodnoty území kraje a v souladu s ostatními principy udržitelného rozvoje.

(14) Rozvíjení ostatních druhů dopravy (pěší dopravy a cyklo dopravy) v úzké návaznosti na základní dopravní systémy kraje a na systémy pěších a cyklistických tras na území okolních krajů a SRN, včetně preference jejich vymezování formou samostatných stezek.

(15) Vytváření územních podmínek pro vymezování sítí pěších, cyklistických a lyžařských turistických tras, zejména nadregionálního a regionálního významu, včetně související podpůrné infrastruktury, při respektování přírodních, krajinných, kulturně historických a civilizačních hodnot území.

(16) Stabilizace a rozvoj zásobování území energiemi, včetně rozvoje mezistátního propojení s energetickými systémy SRN.

(18) Zlepšování stavu složek životního prostředí, především v silně urbanizovaných částech kraje, zejména postupné snižování zátěže hlukem a emisemi z dopravy a výrobních provozů.

(19) Ochrana a rozvoj přírodních, krajinných a kulturně historických a civilizačních hodnot nadmístního významu.

(20) Podporování opatření k ochraně a obnově jakosti vod, přirozeného vodního koloběhu v území a schopnosti území zadržovat vodu (infiltrace, retence), zejména v oblasti Chebské a Sokolovské pánve a v ostatních vodohospodářsky významných územích kraje.

B) Vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os

Rozvojová oblast republikového významu

▪ **OB12 Karlovy Vary**

Požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách změn v území:

- a) Rozvíjet a zkvalitňovat funkční a prostorové vazby: přeshraniční vazby se SRN prostřednictvím republikové rozvojové osy OS7 ve směru Marktredwitz – Bayreuth
- b) V pásu vysoce urbanizovaného území Sokolov – Karlovy Vary – Ostrov vytvářet územní podmínky pro posilování obytné a pracovní funkce center osídlení, včetně související veřejné infrastruktury a vzájemných kooperačních vazeb.
- c) Nové ekonomické aktivity, zejména nadmístního významu, přednostně umisťovat do rozvojových ploch: Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo, Průmyslová zóna Sokolov – Vítkov, Průmyslová zóna Sokolov – Silvestr
- d) Vytvářet územní podmínky pro vymezení dalších rozvojových ploch pro nové ekonomické aktivity nadmístního významu podle těchto hlavních kritérií: preference lokalit dříve zastavěných nebo devastovaných území (brownfields), zejména v obcích Nové Sedlo, Sokolov, Ostrov, Dalovice a Citice, a v prolukách stávající zástavby;
- e) Při umisťování ekonomických aktivit preferovat odvětví, která diverzifikují současný hospodářský profil území s důrazem na modernizaci průmyslu, rozvoj služeb a dalších aktivit, včetně vývoje a výzkumu, přednostně ve vazbě na školství kraje.
- g) Vytvářet územní podmínky pro vznik a rozvoj rekreační zóny nadmístního významu Medard-východ, včetně vymezení dalších rozvojových ploch, ve vazbě na vodní nádrž v bývalém lomu Medard. Městys Svatava rozvíjet jako sídelní a obslužné zázemí této rekreační zóny.
- h) Podporovat rozvoj rekreačního zázemí CHKO Slavkovský les, zejména v sídlech sousedících s jeho hranicí (Loket, Karlovy Vary, Březová5, Kolová, Pila, Šemnice, Andělská Hora).
- j) Preferovat plošně i časově koncentrované vydobyví zásob nerostných surovin, především hnědého uhlí a keramických surovin.
- m) Vytvářet územní podmínky pro zásobování nových rozvojových ploch energiemi.
- o) Zajišťovat odpovídající stupeň povodňové ochrany sídel, přednostně v obcích Dalovice, Hory, Chodov6, Jenišov, Karlovy Vary, Královské Poříčí, Kyselka, Loket, Lomnice, Mírová, Nová Role, Sadov, Šemnice, Nové Sedlo, Sokolov, Staré Sedlo, Svatava, Těšovice, Velichov, Vintířov, Vřesová.
- p) Vytvářet územní podmínky pro obnovu krajiny a polyfunkční využití rekultivovaných a revitalizovaných ploch dotčených těžbou nerostných surovin (zejména hnědého uhlí a keramických surovin), především s ohledem na limity, funkce a požadavky okolního území. Využití ploch opouštěných postupně v průběhu útlumu těžby navrhovat v souladu s prioritami ZÚR KVK.

Úkoly pro územní plánování:

- r) V ÚP dotčených obcí upřesnit vymezení rozvojových ploch: Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo, Průmyslová zóna Sokolov – Vítkov, Průmyslová zóna Sokolov – Silvestr

- s) V ÚP Sokolova a Svatavy upřesnit vymezení rekreační zóny nadmístního významu Medard-východ a ploch orientovaných na posílení funkce sídelního a obslužného zázemí této zóny
- v) Koordinovat záměry rekultivace a revitalizace ploch po povrchové těžbě nerostných surovin s urbanistickou koncepcí dotčeného území a s požadavky nového formování krajiny

Rozvojové osy republikového významu

- **OS7-B (Cheb) – Kynšperk nad Ohří – (Sokolov)**

Požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách změn v území:

- c) Plochy pro nové ekonomické aktivity vyhledávat podle těchto hlavních kritérií: preference lokalit dříve zastavěných nebo devastovaných území (brownfields) a v prolukách stávající zástavby
- d) Vytvářet územní podmínky pro vznik a rozvoj rekreační zóny nadmístního významu Medard-západ, včetně vymezení dalších rozvojových ploch, ve vazbě na vodní nádrž v bývalém lomu Medard. Obce Habartov, Bukovany a Citice rozvíjet jako sídelní a obslužné zázemí této rekreační zóny
- h) Vytvářet územní podmínky pro zásobování nových rozvojových ploch energiemi
- j) Vytvářet územní podmínky pro obnovu krajiny a polyfunkční využití rekultivovaných a revitalizovaných ploch dotčených těžbou nerostných surovin (zejména hnědého uhlí a keramických surovin), především s ohledem na limity, funkce a požadavky okolního území. Využití ploch opouštěných postupně v průběhu útlumu těžby navrhovat v souladu s prioritami ZÚR KVK.
- k) Zajišťovat odpovídající stupeň povodňové ochrany sídel, přednostně v obcích Březová, Citice, Dasnice, Chlum Svaté Maří, Kynšperk nad Ohří, Šabina

Úkoly pro územní plánování:

- l) V ÚP obcí Habartov, Bukovany a Citice zpřesnit vymezení rekreační zóny nadmístního významu Medard-západ a ploch orientovaných na posílení funkce sídelního a obslužného zázemí této zóny.

C) Vymezení specifických oblastí

Specifické oblasti nadmístního významu

- SOB-N1 Slavkovský les

Požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách změn v území:

- e) Chránit jedinečné přírodní, krajinné a kulturně historické hodnoty CHKO Slavkovský les a jejich zakomponování do soustavy atraktivit rekreace a cestovního ruchu v kraji.

Úkoly pro územní plánování:

- h) V ÚP obcí vymezovat plochy pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu, při respektování přírodních a krajinných hodnot a kulturně historických hodnot CHKO Slavkovský les.

D) Vymezení ploch a koridorů, ÚSES a územních rezerv

Do řešeného a zájmového území zasahují tyto plochy a koridory nadmístního významu:

Kód	Využití	Označení	Poznámka
A03-01	Ekonomické aktivity	Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo	
A03-02	Ekonomické aktivity	Průmyslová zóna Sokolov – Vítkov	
A03-03	Ekonomické aktivity	Průmyslová zóna Dolní Rychnov – Silvestr	
A03-04	Ekonomické aktivity	Průmyslová zóna Nové Sedlo – Chranišov	Územní rezerva
A03-05	Ekonomické aktivity	Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo, jihozápad	Územní rezerva
A03-06	Rekreace a sport	Medard východ	Preferované využití – rekreace a občanská vybavenost Doplňkové využití – nerezidenční bydlení
A03-07	Rekreace a sport	Medard západ	Preferované využití – rekreace a občanská vybavenost Doplňkové využití – nerezidenční bydlení
A03-08	Doprava silniční	III/21030 Svatava, sever, přeložka	
A03-09	Doprava silniční	III/21233 Svatava – Habartov, přeložka	
A03-10	Doprava silniční	Chodov, východní obchvat	
A03-11	Doprava silniční	Kapacitní silnice, úsek Jenišov – silnice I/13 (obchvat Karlových Varů)	
A03-12	Doprava silniční	II/209 Nové Sedlo, obchvat	Územní rezerva
A03-13	Doprava cyklistická	Cyklostezka Ohře, úsek Loket, Nádražní – Loket, Lužná	
A03-14	Zásobování elektřinou	Vedení 400 kV, propojení TR Verněřov (ÚK) – TR Vítkov	
A03-15	Zásobování elektřinou	Vedení 400 kV, propojení TR Vítkov – TR Přeštice (PK)	
A03-16	Zásobování elektřinou	Rozvodna 400 kV Vítkov	
A03-17	Zásobování elektřinou	Vedení 110 kV, TR Vítkov – TR Jindřichov	
A03-18	Zásobování teplem	Sokolov – Březová	
A03-19	Zásobování teplem	Sokolov – Dolní Rychnov	
A03-20	Nadregionální biocentrum	NC73 Svatošské skály	
A03-21	Nadregionální biokoridor	NK3(MB) Studenec-Jezeří	
A03-22	Nadregionální biokoridor	NK40(N) Amerika - Svatošské skály	
A03-23	Nadregionální biokoridor	NK40(V) Amerika - Svatošské skály	
A03-24	Nadregionální biokoridor	NK46(MB) Svatošské skály - Kladská	
A03-25	Regionální biocentrum	RC10109 Boučský vrch	
A03-26	Regionální biocentrum	RC10111 Prameniště u Hruškové	
A03-27	Regionální biocentrum	RC10114 Pod pasekou	
A03-28	Regionální biocentrum	RC11012 Pod Bystřinou	
A03-29	Regionální biocentrum	RC1141 Údolí Ohře	
A03-30	Regionální biocentrum	RC1142 Svatava	
A03-31	Regionální biocentrum	RC1157 Vintířov	
A03-32	Regionální biocentrum	RC1166 Horka	
A03-33	Regionální biocentrum	RC1169 Citice	
A03-34	Regionální biocentrum	RC1679 Lužní potok	
A03-35	Regionální biocentrum	RC1680 Tabule	
A03-36	Regionální biocentrum	RC1988 Železný dvůr	
A03-37	Regionální biokoridor	RK1000 Svatava - Vintířov	
A03-38	Regionální biokoridor	RK1001 Vintířov - Rybníky u Nové Role	
A03-39	Regionální biokoridor	RK1016 K40 - Milíře	
A03-40	Regionální biokoridor	RK20111 Nad silnicí - Vintířov	
A03-41	Regionální biokoridor	RK20112 Boučský vrch - K40	
A03-42	Regionální biokoridor	RK20113 K40 - RK20116	
A03-43	Regionální biokoridor	RK20116 K40 - Prameniště u Hruškové	
A03-44	Regionální biokoridor	RK20117 Kladská - Pod Bystřinou	

Kód	Využití	Označení	Poznámka
A03-45	Regionální biokoridor	RK20118 Pod Bystřinou - RK992	
A03-46	Regionální biokoridor	RK20120 Pod pasekou - K40	
A03-47	Regionální biokoridor	RK990 Horka - Kaceřovský les	
A03-48	Regionální biokoridor	RK994 Svatava - Citice	
A03-49	Protipovodňová ochrana	LAPV Dvorečky	Územní rezerva

E) Upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje

Řešeného a zájmového území se týkají tyto podmínky:

(2) ZÚR KVK stanovují následující zásady a úkoly pro upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot území Karlovarského kraje:

c) Chránit plochy morfologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod pro případné budoucí využití v podmínkách nepříznivého vývoje klimatu a kapacit vodních zdrojů.

(4) ZÚR KVK stanovují následující zásady a úkoly pro upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje kulturních hodnot území Karlovarského kraje:

d) Chránit dochované doklady historického utváření krajiny, historické těžby, výroby a techniky.

(6) ZÚR KVK stanovují následující zásady a úkoly pro upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje civilizačních hodnot území Karlovarského kraje:

e) Vytvářet územní podmínky pro minimalizaci možných ztrát zásob nerostných surovin v případě nezbytných zásahů veřejně prospěšných staveb do ploch dobývacích prostorů a chráněných ložiskových území.

F) Stanovení cílových kvalit krajin, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení

Řešené a zájmové území zasahuje do těchto krajin:

(6) Vlastní krajina: Krušné hory – západ (A.2) (*Habartov, Chodov, Lomnice, Svatava, Vřesová*)

Cílové kvality:

- Specifický reliéf Krušných hor s typickým zdviženým zarovnaným povrchem s plochou vrcholovou částí s mělkými údolími, mírně ukloněnou k severozápadu, a s výraznými okraji při zlomovém svahu rozbrázděnými hlubokými údolími svahových toků.
- Převažující charakter lesní, okrajově lesozemědělské kulturní krajiny.
- Krajina velkého měřítká s dominantním zastoupením lesních komplexů.
- Enklávy bezlesí v odlehlých polohách jako opuštěné zemědělské krajiny, s převládajícími loukami a pastvinami, s výhledy na hlavní hřeben Krušných hor.
- Dochované historické krajinné struktury – plužiny (okolí Bublavy).
- Urbanizovaná hluboká údolí, provázané soustavy sídel v údolích Svatavy a jejích přítoků.
- Specificky urbanizované okrajové partie velkých sídel (Kraslice, Rotava, Luby a Nejdek).
- Lánové lineární a lánové radiální vsi v údolních polohách a v podhůří Krušných hor.
- Rozptýlená zástavba sídel ve vyšších polohách Krušných hor.

- j) Historická místní cestní síť využitelná pro pohyb v krajině.
- k) Krajina se specifickou infrastrukturou pro intenzivnější formy rekreačního a sportovního využití (např. lyžařské areály, cyklostezky).

(10) Vlastní krajina: Sokolovská pánev (B.3)

(Březová, Bukovany, Citice, Dolní Rychnov, Habartov, Chodov, Královské Poříčí, Loket, Lomnice, Nové Sedlo, Sokolov, Staré Sedlo, Svatava, Šabina, Těšovice, Vintřov, Vřesová)

Cílové kvality:

- a) Široká sníženina Sokolovské pánve s mírně zvlněným pahorkatinným povrchem, omezená příkrymi a vysokými zlomovými svahy Krušných hor, na západě zakončená Chlumským prahem.
- b) Urbanizovaná a průmyslová krajina velkých měřítek pohledově otevřená vůči horským masivům Krušných hor a Slavkovského lesa.
- c) Partie lesozemědělské krajiny v okolí Kynšperku nad Ohří.
- d) Vodní krajina rozsáhlých nových vodních ploch vzniklých v rámci rekultivací (nádrže Medard, Michal) s prvky rozptýlené krajinné zeleně.
- e) Vizuálně uzavřené scenérie hlubokého údolí Ohře v Chlumském prahu a kaňonu Ohře u Starého Sedla.
- f) Sídlní krajina populačně velkých sídel s historickými jádry (Sokolov, Chodov) s prvky ploch zeleně obnovované post-těžební krajiny.
- g) Specifický urbánní celek Kynšperku nad Ohří s historickým jádrem, v dynamičtěji modelovaném terénu, s širším dopadem na okolní krajinu.
- h) Rozsáhlá dělnická sídliště rozmístěná kolem jádra rekultivované post-těžební a těžební krajiny, uspořádaná v souladu s teorií města 20. století (Sokolov, Habartov, Březová, Nové Sedlo).
- i) Těžbou nedotčená malá sídla (především lánové radiální vsi středověké kolonizace) rozmístěná mimo návaznost na těžební prostory zejména podél Ohře a na návrších nad ní.

Specifické podmínky pro rozhodování o zachování a dosažení cílových kvalit:

- j) V oblastech probíhající a dokončené obnovy krajiny rekultivací po těžbě nerostných surovin doplňovat také sídlní funkce a cestní síť s ohledem na limity, funkce a požadavky rozvoje okolního území.
- k) V oblastech probíhající těžby nerostných surovin a přípravy obnovy krajiny následnými rekultivacemi:
 - nově modelovat povrch s cílem vytvoření funkčně a esteticky kvalitní krajiny,
 - návrhy rekultivací přednostně orientovat na vytvoření lesozemědělských a vodních krajin, včetně doplnění sídlních funkcí.

(11) Vlastní krajina: Karlovarsko – sever (B.4) *(Jenišov, Chodov, Loket, Nové Sedlo, Staré Sedlo)*

Cílové kvality:

- a) Mírně zvlněný pahorkatinný reliéf s některými výraznými výšinami sopečného původu je pokračováním příkopové propadliny Sokolovské pánve.
- b) Převažující charakter lesozemědělské kulturní krajiny, lokálně málo až středně zalesněné, s historickými sídly, rybníky, bez výrazněji dochované historické krajinné struktury.
- c) Významná enkláva rybníční krajiny u Ostrova.
- d) Většinová střednězrnná mozaika zemědělských kultur. Krajina členěná četnými plochami menších lesních komplexů a doplněná množstvím drobných i větších rybníků a vodních nádrží s přilehlými mokřady.

- e) Komplexy lesů ohraničujících okraj sousední vlastní krajiny Karlovy Vary (B.5).
- f) Vyvážený podíl lesů a luk a pastvin, menší podíl orné půdy.
- g) Množství antropogenních stop využívání krajiny (těžba kaolinu a hnědého uhlí, výsypky, náspy atd.).
- h) Specifický urbánní celek Ostrova s cenným historickým jádrem (památková zóna) a dobovým sídlištěm, v dynamičtěji modelovaném terénu s širokým dopadem na okolní krajinu.
- i) Síť osídlení charakterizovaná převahou lánových radiálních vsí středověké kolonizace.

(14) Vlastní krajina: Karlovarsko – jih (C.1) (*Jenišov*)

Cílové kvality:

- a) Členitá téměř zcela zalesněná vrchovina s hlubokými zářezy vodních toků Ohře a Teplé, na severu s výrazným okrajovým zlomovým svahem spadajícím do Sokolovské pánve.
- b) Převládající charakter lesní, místy lesozemědělské kulturní krajiny s enklávami luk a pastvin kolem sídel.
- c) Rozsáhlé lesní porosty s množstvím drobných kulturních dominant, s výhledy ze strmých svahů do údolí Ohře i do údolí Teplé.
- d) Zákruty a meandry zalesněného kaňonu řeky Ohře se skalnatými partiemi (Svatošské skály).
- e) Enklávy původně zemědělské krajiny, v úzkých údolích s vysokou mírou zastavění (Březová).
- f) Otevřené enklávy bezlesí náhorní zemědělské krajiny v jižních částech krajiny.
- g) Lázeňská část města Karlovy Vary s cenou urbanistickou strukturou, architekturou a sceneriemi v údolí řeky Teplé.
- h) Lázeňská krajina s parky a lesoparky, s vyhlídkovými místy a drobnými architektonickými dominantami, ve výrazném krajinném rámci lesnatých horizontů Slavkovského lesa.
- i) Historické město Loket na terénním ostrohu obtékaném řekou Ohří a jeho jedinečný přírodní rámeček.
- j) Svěbytné urbánní celky historických částí měst Karlových Varů a Lokte.

Specifické podmínky pro rozhodování o zachování a dosažení cílových kvalit:

- k) Při rozvoji letiště Karlovy Vary a jeho zázemí zohledňovat charakter okolní otevřené náhorní lesozemědělské krajiny.

(15) Vlastní krajina: Slavkovský les – východ (C.2) (*Chodov, Loket*)

Cílové kvality:

- a) Proměnlivá a velmi členitá krajina středně až souvisle zalesněné vrchoviny, s údolími a zářezy řeky Teplé a jejích přítoků, i výraznějšími zalesněnými vrcholy.
- b) Převažující charakter kulturní až přírodě blízké lesní a lesozemědělské krajiny.
- c) Dominující lesní masivy s enklávami luk a pastvin.
- d) Meandrující tok v zahluobeném údolí Teplé provázený lokální silnicí a železnicí.
- e) Otevřené náhorní polohy částečně opuštěné zemědělské krajiny s extenzivně využívanými loukami a pastvinami (Mnichov, Dražov).
- f) Původní krajinné struktury lesozemědělské krajiny, cestní síť a sídelní struktury.
- g) Kulturní krajina dokladující kontinuální vývoj kulturní krajiny se zastoupením pozůstatků kulturních a přírodních prvků, včetně dokladů historického využívání a utváření terénu a doprovodných staveb vymezená hranicemi KPZ Bečovsko.
- h) Četné stopy historické hornické činnosti (stříbro, cín, wolfram, uran) v prostoru Horní Slavkov – Krásno – Čistá.

- i) Rozlehlý úval Horního Slavkova s charakterem sídelní a industriální krajiny velkého měřítka.
- j) Řídká síť malých kompaktních sídel typu lánových lineárních a radiálních vsí.
- k) Zástavba Bečova v krajinném rámci hlubokého údolí Teplé.
- l) Specifické urbánní celky historických částí Bečova a unikátní doklad socialistického realismu v Horním Slavkově.

(16) Vlastní krajina: Slavkovský les – sever (C.3) (*Březová, Dolní Rychnov, Locket, Sokolov, Staré Sedlo*)

Cílové kvality:

- a) Prostorově členitá vrchovina až hornatina, s náhorními rovinami, s průřezy vodních toků a výraznými svahy hlubokých údolí.
- b) Převládající charakter kulturní lesní krajiny, s rozsáhlými lokalitami post-kulturních ploch sukcesí se vracějících do přírodě blízkého stavu.
- c) Rozsáhlé lesní porosty přerušované bezlesím kolem sídel nebo na místech bývalých vesnic.
- d) Výrazné lesnaté zlomové svahy spadající do okrajů Chebské a Sokolovské pánve.
- e) Náhorní rozvodní partie s jasně ohraničenými otevřenými prostory květnatých luk a pastvin.
- f) Částečně opuštěná krajina, středně zalesněná, s drobnými venkovskými sídly a zaniklými či částečně zaniklými s obcemi, osadami a objekty uprostřed luk a pastvin.

G) Vymezení veřejně prospěšných staveb

Do řešeného a zájmového území zasahují tyto veřejně prospěšné stavby:

(1) Silniční doprava

D23 III/21233 Svatava – Habartov, přeložka (*Habartov, Svatava*)

D32 Chodov, východní obchvat (*Chodov, Mírová*)

D79 III/21030 Svatava, sever, přeložka (*Svatava*)

D81 Kapacitní silnice, úsek Jenišov – silnice I/13 (obchvat Karlových Varů) (*Jenišov*)

(4) Nemotorové doprava

D301 Cyklostezka Ohře, úsek Locket, Nádražní – Locket, Lužná (*Locket*)

(5) Zásobování pitnou vodou

V05 Vodovod Krásné údolí – Chodov – Bečov n. Teplou / Bečov n. Teplou – Nová Ves (*Chodov*)

(6) Zásobování elektrickou energií

E04 Vedení 400 kV, propojení TR Vernéřov (ÚK) – TR Vítkov (*Locket, Sokolov*)

E06 Vedení 400 kV, propojení TR Vítkov – TR Přeštice (PK) (*Březová, Dolní Rychnov, Sokolov*)

E11 Rozvodna 400 kV Vítkov (*Sokolov*)

E12 Vedení 110 kV, TR Vítkov – TR Jindřichov (*Březová, Citice, Dolní Rychnov, Habartov, Sokolov, Šabina*)

(8) Zásobování teplem

T06 Sokolov – Březová (*Březová, Dolní Rychnov, Sokolov*)

T07 Sokolov – Dolní Rychnov (*Sokolov, Dolní Rychnov*)

H) Stanovení požadavků na koordinaci územně plánovací činnosti obcí a na řešení v ÚPD obcí

Požadavky na koordinace územně plánovací činnosti obcí, které spadají do řešeného a zájmového území:

Březová (SO ORP SO) - Běžecká lyžařská trasa Březová – Mariánské Lázně; Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Citice – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany; Vymezení Antonínského arboreta a cyklostezky podél západního okraje výsypky Antonín koordinovat s RC1169 Citice.

Hory – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Chodov (SO ORP SO) - Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Jenišov – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Královské Poříčí – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Loket – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Lomnice – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Mírová – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Nové Sedlo – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Staré Sedlo – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Svatava – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Šabina – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Těšovice – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Vintířov – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

Vřesová – Vymezení ploch pro zajištění povodňové ochrany

I) Vymezení ploch a koridorů, ve kterých se ukládá prověření změn jejich využití územní studií

Prověření změn využití územní studií ZÚR KVK nestanovují.

J) Vymezení ploch a koridorů, ve kterých je pořízení a vydání regulačního plánu orgány kraje podmínkou pro rozhodování o změnách jejich využití

Pořízení a vydání regulačního plánu se ZÚR KVK nestanovuje.

K) Zadání regulačního plánu v rozsahu dle přílohy č. 9 pro plochy nebo koridory vymezené v kapitole J

Pořízení a vydání regulačního plánu se ZÚR KVK nestanovuje.

L) Stanovení pořadí změn v území (etapizace)

Pořadí změn v území (etapizace) se ZÚR KVK nestanovuje.

M) Stanovení kompenzačních opatření dle § 37, odst. 7 stavebního zákona

ZÚR KVK nestanovují kompenzační opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona.

4. ÚZEMNÍ PLÁNY A ÚZEMNÍ STUDIE

4.1. ÚZEMNÍ PLÁNY

Obce v řešeném a zájmovém území disponují územně plánovací dokumentací, jejíž přehled je uveden níže v tabulce. Všechny obce v řešeném území mají územní plán. Bez územního plánu je pouze obec Vřesová, která byla dodatečně doplněna do zájmového území. Připravují se nové územní plány pro Hory, Březovou, Jenišov a Loket. Dále se chystá změna č. 3 ÚP Habartov, změna č. 7 ÚP Chodov, změna č. 1 ÚP Mírová, změna č. 2 ÚP Staré Sedlo, změna č. 2 ÚP Staré Sedlo a změna č. 2 ÚP Svatava.

Obec	Územně plánovací dokumentace
Březová	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2, rozpracovaný nový územní plán
Bukovany	Územní plán
Citice	Územní plán, změna č. 1
Dolní Rychnov	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2
Habartov	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2
Hory	Rozpracovaný územní plán
Chodov	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2, změna č. 3, změna č. 4, změna č. 5, změna č. 6
Jenišov	Rozpracovaný územní plán
Královské Poříčí	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2
Loket	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2, změna č. 3, změna č. 4, změna č. 5
Lomnice	Územní plán, změna č. 1
Mírová	Územní plán
Nové Sedlo	Územní plán
Sokolov	Územní plán, změna č. 1, změna č. 2
Staré Sedlo	Územní plán, změna č. 1
Svatava	Územní plán, změna č. 1
Šabina	Územní plán, změna č. 1
Těšovice	Územní plán
Vintřívov	Územní plán, změna č. 1
Vřesová	-

Na základě údajů ve výše uvedených územně plánovacích dokumentacích byly sestaveny bilanční tabulky návrhových ploch, které jsou součástí kapitol týkajících se jednotlivých obcí (kapitoly C.1. – C.20.), **a dále byly zpracovány kartogramy A.4.1. a A.4.2. Zastavitelné plochy byly rovněž zařazeny do výkresu záměrů v území, výkres G.3.**

4.2. ÚZEMNÍ STUDIE

Řešeného a zájmového území se týkají tyto urbanistické studie:

- **Urbanistická studie rozvoje území Sokolovska – Masterplan (zpracováno v rámci projektu ReSource)** – viz kapitolu D.3., podkapitolu 2.5.
- **Urbanistická studie západní části Sokolovské pánve**

Urbanistická studie byla zpracována 2005, zhotovitel: Ing. arch. Vlasta Poláčková, URBANISTICKÝ ATELIER UP-24. Hlavní cíle urbanistické studie byly tyto:

- a) Navrhnout urbanistickou a krajinářskou koncepci – komplexní a koordinovanou
- b) Analyzovat potřeby, požadavky obcí, těžební společnosti, hospodářských subjektů a v řešení na ně reagovat

- c) Stanovit základní členění a strukturu využití území na základě výsledků analytické části
- d) Stanovit maximální možný rozsah rozvojových území
- e) Navrhnout dopravní a technickou infrastrukturu podmiňující využití řešeného území, včetně zajištění vnějších vazeb
- f) Vytvořit předpoklady pro obnovu krajinných hodnot (krajinný design) a ekologické stability
- g) Zohlednit širší vazby území
- h) Z pohledu trvale udržitelného rozvoje území vytvořit podmínky pro vyvážený vztah ekonomických, sociálních a ekologických hodnot
- i) Vytvořit podklad pro návrh úprav v plánech rekultivací
- j) Orgánům samosprávy a státní správy vytvořit komplexní podklad pro formulování strategie dalšího rozvoje, zhodnocování území, zpracování programů rozvoje, řešení územních plánů obcí a rozhodování v území
- k) Vytvořit podklad pro prezentaci investičních příležitostí v území

Urbanistická studie navrhla tyto konkrétní záměry:

1. Památník přeměny krajiny
2. Golfové hřiště
3. Centrum areálu umění
4. Koupaliště Boden
5. Vysokoškolský areál
6. Sportoviště – bazén
7. Rekreační bydlení v bungalovech
8. Konferenční centrum
9. Hotelové centrum Habartov
10. Specifická ubytovací zařízení
11. Sportovní základna
12. Administrativa přístavu, další služby a specifické ubytování
13. Restaurace nad vodou
14. Experimentální bydlení nad vodou
15. Areál péče o seniory
16. Letiště pro ultralehká letadla
17. Autokempink, karavany, srubový tábor
18. Pláže pro slunění
19. Hotelové centrum u Svatavy
20. Zázemí pláží a přístavu u Svatavy
21. Zázemí přístavu pod Jelením vrchem
22. Restaurace, sportoviště, extenzivní formy ubytování
23. Hotely, zázemí pláží, letní scéna
24. Vodácké tábořiště
25. Nástupní terminál, parkoviště, expozice techniky, zábavní park
26. Výběhy pro koně, letní jízdárna
27. Jezdecké centrum, ubytování
28. Chaty
29. Výhledový skleníkový areál

- 30. Motokrosový areál
- 31. Bikros a lanové sporty

Z urbanistické studie nebyly převzaty žádné konkrétní záměry s průmětem do území. Pozemky v řešené území jsou vesměs ve vlastnictví společnosti Sokolovská uhelná, přičemž názory na jejich další využití nejsou dosud vyjasněné. Většina řešeného území byla zařazena do záměru D04-01, viz kap. D.4.

- **Urbanistická studie Pod Jelením vrchem**

Urbanistická studie byla zpracována 2006, zhotovitel: Ing. arch. Vlasta Poláčková, URBANISTICKÝ ATELIER UP-24. Studie navazuje na Urbanistickou studii západní části Sokolovské pánve. Detailněji řeší území obce Svatava, kde se nacházejí prioritní investice podmiňující budoucí realizaci celého prostoru (např. dopravní řešení obchvatu Svatavy v návaznosti na obchvat Sokolova, přístav a hlavní vstupní terminál pro Jezero Medard).

Z urbanistické studie nebyly převzaty žádné konkrétní záměry s průmětem do území. Pozemky v řešené území jsou vesměs ve vlastnictví společnosti Sokolovská uhelná, přičemž názory na jejich další využití nejsou dosud vyjasněné. Většina řešeného území byla zařazena do záměru D04-01, viz kap. D.4.

4.3. VÝZNAMNÉ ZÁMĚRY S PRŮMĚTEM DO ÚZEMÍ

Z územních plánů byly vybrány významné záměry (rozvojové lokality), které se týkají rozvoje bydlení. Ostatní významné rozvojové záměry byly identifikovány z jiných zdrojů, viz kap. F.2.

Kód	Využití	Označení	Poznámka
A04-01	Bydlení	Staré Sedlo	
A04-02	Bydlení	Hory	
A04-03	Bydlení	Jenišov	
A04-04	Bydlení	Chodov	
A04-05	Bydlení	Chodov	
A04-06	Bydlení	Vintřov	
A04-07	Bydlení	Lomnice	
A04-08	Bydlení	Habartov	
A04-09	Bydlení	Březová – Arnoltov	
A04-10	Bydlení	Březová – Rudolec	
A04-11	Bydlení	Sokolov – Hrušková	
A04-12	Bydlení	Těšovice	

5. UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Obecná východiska hodnocení

Aktuální legislativní změny (vzhledem k posledním ÚAP z roku 2016, tj. vyhláškou č.13/2018, kterou se mění vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb.) přinesly vypuštění vyhodnocení **vyváženosti** vztahu územních podmínek, požadováno je vyhodnocení **územních podmínek a potenciálů dle jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje**.

Důraz na hodnocení s ohledem na vyváženost podmínek přinášel řadu problémů, na druhé straně je možno připustit, že z praktického hlediska se většinou jednalo o hodnocení stavu

jednotlivých pilířů (výsledkem bylo zařazení obcí do dané kategorie 1 až 4 podle metodiky MMR). V rámci ČR existovala řada přístupů hodnocení, převažovala multikriteriální hodnocení, jejich výsledky se mnohdy vzájemně popíraly, hodnocení se měnily i v jednotlivých letech (bez výraznějších důvodů, v rozporu s obecnými trendy, ale mnohdy v návaznosti na změnu zpracovatele a změny sady indikátorů).

Pro hodnocení potenciálů dle jednotlivých pilířů je možno obecněji vycházet z následující definice:

Potenciál krajiny / krajinný potenciál je schopnost krajiny poskytovat určité možnosti a předpoklady pro různorodé využívání krajiny s cílem uspokojit potřeby lidské společnosti.

Jedná se o definici vycházející z širšího konceptu Evropské úmluvy o krajině, umožňující plnou implementaci této úmluvy do systému územního plánování a vzájemnou integraci územního plánování a „krajinného plánování“.

V klasickém pojetí je možno v rámci území (krajiny) hovořit o řadě potenciálů – např. sídelním, ekonomickém, biotickém, vodohospodářském, surovinovém, rekreačním. Přístup k hodnocení potenciálů z hlediska tří pilířů udržitelného rozvoje jednoznačně ukotvuje pohled na potenciály vymezené v rámci hodnocení jednotlivých tematických okruhů.

Hodnocení jednotlivých potenciálů v rámci různých pilířů může být různé, rozporné (pozitivní i negativní), právě tato skutečnost je i předmětem hlubší analýzy podmínek řešeného a zájmového území.

Např. **surovinový potenciál na širším Sokolovsku** je tradičně vnímán jako velmi vysoký (těžby uhlí, kaolínu), v konfrontaci s globálním vývojem těžby uhlí a jiných zdrojů energie jsou však výhledy udržení těžby omezené (prvotní skutečností je, že rentabilita těžby dlouhodobě klesá). K omezujícím faktorům je možno přičíst i rostoucí cenu emisních povolenek a cenu lidské práce v ČR.

Negativní zpětnou vazbu se těžba projevuje zejména u pilíře životního prostředí a částečně i soudržnosti obyvatel území (preferenze kvalitního bydlení, jež je stále významnější hodnotou). V praxi (v rámci úvah o potenciálu území) je pak nezbytné řešit otázky únosné kapacity (zátěže) území (krajiny) – kdy hlediska mohou být environmentální (např. poškození životního prostředí), hospodářského (pokles hodnoty nemovitostí), ale i soudržnosti obyvatel území (např. odmítání migrace pracovních sil).

V řešeném území tak zejména jeho surovinový potenciál vytváří celou řadu místních a regionálních vazeb, pro jeho vývoj z hospodářského hlediska jsou však zásadní vazby globální (tj. Evropské, zejména z hlediska tlaku na pokles emisí CO₂, světového – globálního trhu s energetickými surovinami a tlakem na pokles cen).

Udržitelný rozvoj a kvalita života

Ve smyslu Evropské úmluvy o krajině je zásadním cílem ochrany krajiny zvýšení kvality života obyvatel daného území.

Dlouhodobě se vedou diskuse o významu jednotlivých faktorů majících vliv na průměrnou délku života, zdravotní stav (kvalitu života) obyvatel. V zásadě se uvádějí tři hlavní skupiny

faktorů – **životní způsob** (zejména vlastní životospráva, stravovací zvyklosti, pracovní činnost, kouření, alkohol atd.), **zdravotní péče a stav obyvatel** (nejen kvalita, ale i dostupnost a struktura péče v kombinaci s výchozím zdravotním stavem) a **vliv vlastního životního prostředí**.

Význam životního prostředí jako faktoru je odhadován max. na 1/3, spíše však nižší. V ČR je obecně nižší naděje dožití na severní Moravě (Ostravsko) a v severozápadních Čechách, nejvyšší na jižní Moravě a ve východních Čechách. Vyšší naděje na dožití vykazují vzdělanější obyvatelé žijící v úplných rodinách a ve velkých městech (vykazující větší sociální mobilitu, s dostupnější a kvalitnější zdravotní péčí).

Pozice SO ORP Sokolov z hlediska průměrné délky života obyvatel je v současnosti špatná (195 pozice z 206 hodnocených SO ORP v období let 2013–2017), tato pozice je stabilní i ve srovnání s předchozím obdobím 2008–2012. V rámci Karlovarského kraje se dlouhodobě jedná o pozici nejhorší (následují SO ORP Aš 187. místo a Kraslice 186. místo v rámci srovnání SO ORP v ČR). Vzhledem k předešlému období se průměrná délka dožití obyvatel prodloužila o více než rok, z hlediska územního srovnání je však relativní pozice nezměnila.

Interpretace prezentovaných hodnot není jednoduchá. Na první pohled se nabízí hypotéza, že naděje na dožití je u SO ORP Sokolov je silně ovlivněna životním prostředím, ale i vlastními specifiky chování populace, částečně pracovními podmínkami u části ekonomicky aktivních a úrovní zdravotní péče.

Právě rozdíl ve vnímání a skutečném vlivu jednotlivých faktorů je v současnosti objektivním limitem pro racionální rozhodování (např. rozpor mezi vnímání škodlivosti produkce energie jadernými elektrárnami a jejich skutečnou škodlivostí, ve srovnání např. s biopalivy, spalováním biomasy, vlivem dopravy atd.).

V řešeném území by tak měla být strategie budoucího rozvoje optimalizována jak z hlediska územních dopadů, tak i širší interpretace v rámci udržitelného rozvoje území, komplexního přístupu ke všem pilířům udržitelného rozvoje.

Hodnocení udržitelného rozvoje obcí

Hodnocení pilířů udržitelného rozvoje řešeného a zájmového území (obcí) je možno vnímat:

- ve srovnání s předchozími ÚAP SO ORP Sokolovo a Karlovy Vary (zejména aktualizace z r. 2014),
- ve srovnání s krajskými ÚAP z r. 2017,
- v rámci celé ČR.

Srovnání dvou základních výstupů je ztíženo rozdílným přístupem k hodnocení, což je patrné z hodnot uváděných v následující tabulce. V rámci ÚAP SO ORP Sokolov a Karlovy Vary je pro hodnocení použita kombinace dílčího hodnocení 5 tematických okruhů, které není škálováno, je pouze pozitivní nebo negativní. V tabulce je před lomítkem uveden počet kladně hodnocených ukazatelů, za lomítkem pak počet záporně hodnocených ukazatelů (indikátorů).

V krajských ÚAP je použito bodového hodnocení odvozené z 12 ukazatelů u každého pilíře a nakonec převedeno na výsledné pětistupňové hodnocení. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty z hodnocení 12 ukazatelů. Současně je pro každou obec uveden počet obyvatel a

její plocha (je potřeba vnímat, že obce nejsou velikostně srovnatelné jednotky a územní srovnání je takto omezeno).

Základní hodnocení udržitelného rozvoje obcí

Obec	ÚAP Karlovarského kraje r. 2017			ÚAP SO ORP Sokolov r. 2016 (počet +/- hodnocení)		
	Životní prostředí	Hospodářský pilíř	Soudržnost obyvatel	Životní prostředí	Hospodářský pilíř	Soudržnost obyvatel
Březová	9	2	-3	5/0	3/2	3/2
Bukovany	1	-4	-7	3/2	2/3	1/4
Citice	-15	-1	-7	1/4	1/4	3/2
Dolní Rychnov	-15	8	1	1/4	4/1	4/1
Habartov	-3	-2	-3	3/2	4/1	2/3
Hory	-1	-5	-6	4/1	4/1	4/1
Chodov	-9	0	-6	1/4	4/1	3/2
Jenišov	-13	6	4	0/5	3/2	2/3
Královské Poříčí	-8	-2	-3	0/5	2/3	3/2
Loket	9	2	0	3/2	2/3	3/2
Lomnice	-4	0	6	1/4	2/3	4/1
Mírová	-15	1	-9	2/3	1/4	4/1
Nové Sedlo	-13	1	-4	0/5	4/1	0/5
Sokolov	-8	10	0	2/3	5/1	3/2
Staré Sedlo	-2	1	0	3/2	4/1	2/3
Svatava	-12	4	-3	1/4	5/0	3/2
Šabina	-7	-3	-11	4/1	2/3	3/2
Těšovice	-7	1	-9	2/3	3/2	3/2
Vintířov	-3	-7	3	0/5	3/2	3/2
Vřesová	-8	-6	-6	1/4	2/3	1/4

(zdroj: ÚAP SO ORP r. 2016 a ÚAP Karlovarského kraje r. 2017)

Srovnání výstupů ÚAP SO ORP Sokolov z roku 2014 a 2016 ukazuje na minimální změny v hodnocení, v rámci řešeného a zájmového území byly vykázány pouze u obce Těšovice (zhoršení).

Z dlouhodobějšího hlediska by „průměr“ změn měl být v souladu s obecnými trendy, u hospodářského pilíře byl vývoj v posledních cca 5 letech jednoznačně pozitivní (pokles nezaměstnanosti, růst reálných příjmů), pomalé zlepšení je patrné i u pilíře životního prostředí (pokles znečištění ovzduší, zlepšení v čištění odpadních vod a nakládání s odpady), kontroverznější je obecný vývoj u soudržnosti obyvatel – v posledních letech (rostl podíl obyvatel v poproduktivním věku, počet dětí narozených mimo manželství, podíl exekucí se dostal na vysokou úroveň, mírně klesala kriminalita, posilovala sociální diference v oblasti bydlení).

Hospodářské podmínky řešeného a zájmového území

Ekonomické a hospodářské podmínky jsou rozhodující pro dlouhodobý vývoj většiny obcí a regionů, což plně platí i pro řešené území. Zásadní je většinou situace v rámci regionů pohybu za prací, které umožňují využít komparativních výhod území a následnou optimalizaci dělby funkcí obcí a sídel.

Z hlediska zaměstnanosti je prakticky na celém území ČR rozhodující terciér (služby), okrajová je zaměstnanost v zemědělství a lesnictví, průmysl a stavebnictví jsou v podmínkách ČR stále velmi významným zdrojem rozvoje většiny regionů. V posledních letech byl vykazován příznivý makroekonomický vývoj nejen v ČR, ale i okolních zemích.

Neočekávaný zlom přinesla v současnosti pandemická krize, která ukazuje na zranitelnost části služeb i průmyslu (spojených s volným časem) a na druhé straně potřebu zmírnění závislosti v rámci strategických odvětví a krizových situací.

Negativa a pozitiva z hlediska hospodářského pilíře

Negativa	Význam (1=velký, 3=malý)
Řešené a zájmové území patří dlouhodobě mezi několik mikroregionů s nejvyšší nezaměstnaností v ČR, a je usnesením vlády ČR č. 344/2013 řazeno mezi hospodářsky problémové (strukturálně postižené) regiony ČR.	1
Míra veřejné podpory se jeví stále jako nedostatečná, zejména ve srovnání s aktuálními hrozbami, které generuje nepříznivý vývoj v oblasti těžby uhlí.	2
Absence moderní regionální politiky, která by na Sokolovsko podpořila přesun pracovních míst ve třetím sektoru (výzkum, armáda), umožňující zaměstnanost mladých vzdělaných lidí.	1
Stále vysoká závislost na těžbě uhlí a nestabilita tohoto odvětví (pokles rentability těžby zejména vlivem růstu cen emisních povolenek).	2
Podprůměrná vzdělanost obyvatel regionu.	2

Pozitiva	Význam (1=velký, 3=malý)
Zlepšení situace v nezaměstnanosti v posledních 5 letech (výrazný pokles absolutního počtu nezaměstnaných).	1
Realizace průmyslových zón v minulých letech.	2
Velká potenciální nabídka ploch pro podnikání (brownfields).	1
Dobré dopravní napojení většiny území a makropoloha u hranic s Německem.	2

Postavení řešeného a zájmového území v rámci hospodářského pilíře je jedno z nejhorších v rámci celé ČR, míru problému ve srovnání s jinými okrajovými územími ČR (Ostravsko, Severní Čechy, pohraničí – výběžky) zvýrazňuje značný počet obyvatel regionu. Těžba uhlí v řešeném území stále váže značnou zaměstnanost, která je ohrožena zejména v době krize. Změnu je potřeba hledat v oblasti moderní regionální politiky, která by do řešeného území podpořila přesun pracovních míst ve třetím sektoru, vytvářející pracovní místa pro mladé vzdělané lidi (vedoucí k omezení migrace obyvatel z města). Rychlost hospodářské restrukturalizace by měla odrážet nejen tlaky „bezuhlíkové ekonomiky“, ale zejména místní zájmy a širší dopady (energetická bezpečnost), neměla by opakovat transformační chyby z 90. let minulého století.

Soudržnost společenství obyvatel řešeného a zájmového území

Sociodemografické podmínky, bydlení, ale např. i vybavenost území, podmínky rekreace ovlivňují řadu charakteristik místních populací a jsou zásadními faktory soudržnosti obyvatel území, tj. pilíře udržitelného rozvoje území, který je mnohdy zužován na „sociální pilíř“. Pro soudržnost obyvatel území je přitom významná i vlastní percepce (vnímání) regionu, krajiny, atraktivity lokality, tj. oblasti, které mnohdy leží stranou pozornosti (možno také vnímat jako kvartérní strukturu krajiny). Soudržnost obyvatel území je v praxi možno posílit jak zlepšením podmínek území (zejména bydlení), tak i širším zapojením obyvatel do procesů územního a regionálního plánování.

Negativa a pozitiva z hlediska soudržnosti obyvatel území

Negativa	Význam (1=velký, 3=malý)
Dlouhodobě nepříznivý populační vývoj v měst zejména Sokolova a Chodova promítající se do poklesu počtu obyvatel, nepříznivých změn věkové a sociální struktury.	2
Nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel, její relativní zhoršování migrací.	2
Nepříznivé ukazatele střední délky života, podílu dětí narozených mimo manželství, podílu exekucí.	3
Problémy vyloučených lokalit.	2
Nepříznivé dopady relativního poklesu mezd.	2
Chybějící infrastrukturní vybavenost z hlediska bydlení (plochy parkování, připravené stavební pozemky).	2
Negativní percepce regionu (obecná, mediální).	2

Pozitiva	Význam (1=velký, 3=malý)
Dlouhodobě příznivý vývoj počtu obyvatel v části obcí.	2
Nadprůměrná soudržnost obyvatel v zástavbě s rodinnými domy ve všech obcích, tradice, rozsáhlá spolková činnost.	1
Tradice, vnímání pozitivních specifíků regionu, obcí, lokalit a krajiny.	3
Program regenerace sídlišť a veřejných ploch – zapojení obyvatel.	2

V rámci řešeného a zájmového území probíhá výrazně odlišný sociodemografický vývoj v rámci měst Sokolova a Chodova a většiny ostatních obcí. Tato města vykazují nepříznivý stav i vývoj u většiny charakteristik, lokálně pak i vznik vyloučených lokalit. Na vývoji se projevuje relativní pokles příjmů obyvatel i privatizace bytového fondu. Hodnocení části obcí je výrazně příznivější, nejlepší u obcí v návaznosti na Karlovy Vary. **Opomíjeným problémem je percepce regionu, resp její absence u obyvatel řešeného a zájmového území v případě jednotlivých projektů. Je nutné posílit zapojení obyvatel do procesu územního plánování i do tvorby krajiny.**

Podmínky životního prostředí řešeného a zájmového území

Kvalita životního prostředí (vytváření příznivých podmínek) je stále významnější cílem z hlediska udržitelného rozvoje, což má i svůj silný odraz v navazujícím legislativním prostředí (na rozdíl od podmínek hospodářského pilíře a pilíře soudržnosti obyvatel území).

Chápání životního prostředí je mnohdy redukováno ze tří hledisek. **Není dostatečně vnímáno ve vazbě na kvalitu života člověka,** pro něhož vytváří základní rámce fungování hospodářského pilíře i soudržnosti obyvatel (bydlení, rekreace). **Nadměrně je zaměřeno na ochranu přírody a krajiny, nikoli na její plánování a tvorbu.** Což v řešeném území představuje významný úkol, přitom je nezbytné pečlivě zvažovat mezi rekonstrukcí a tvorbou zcela nové krajiny (obojí dále pozměňující krajinu antropogenně transformovanou, mnohdy klasifikovatelnou jako montánní krajinu). Posledním omezením je **absence vnímání územních souvislostí** – pokud je omezena příměstská rekreace, pak je generován nadměrný pohyb obyvatel do jiných území (včetně v zahraničí), pokud je „nadměrně“ omezena těžba uhlí v ČR, pak je poptávka pokryta z jiných zdrojů, obvykle

v rozvojových zemích s daleko horšími dopady na životní prostředí a vyšším počtem úmrtí na jednotku energie, suroviny.

Připomenout je možno i nadměrnou a mnohdy deformovanou percepci tohoto tématu, protože vnímání hospodářského pilíře území je významnější pouze v době krizí a soudržnosti obyvatel je většinou územně limitováno (vyloučené lokality).

Negativa a pozitiva z hlediska podmínek životního prostředí

Negativa	Význam (1=velký, 3=malý)
Obce s výrazně postiženým životním prostředím, zejména těžbou.	1
U města Sokolov je situace zhoršena lokalizací chemického průmyslu i vlivem dopravy.	1
Další obce se zhoršeným životním prostředím	2
Míra znečištění ovzduší.	2
Negativní percepce regionu u hlediska životního prostředí (obecná, mediální).	2

Pozitiva	Význam (1=velký, 3=malý)
Příznivě hodnocené obce z hlediska životního prostředí.	2
Zlepšování podmínek z hlediska znečištění ovzduší, kvality vod i negativních vlivů dopravy.	2
Vysoký potenciál dalšího zlepšení životního prostředí, zejména v rámci tvorby krajiny.	3
Návaznost na CHKO Slavkovský les a atraktivní okolí Karlových Varů.	3

Při srovnání v rámci ČR si řešené území jako celek zachovává spíše negativní vnímání, jednoho z postižených území z hlediska podmínek životního prostředí v rámci ČR.

Plochy s nejlepším životním prostředím je možno najít zejména na východě řešeného a zájmového území v návaznosti na CHKO Slavkovský les (město Březová). Plochy s nejhorsšími podmínkami navazují zejména na dopady těžební činnosti v území a zasahují i hustě zalidněné území Sokolova a Chodova.

Největším problémem řešeného a zájmového území je situace v oblasti kvality ovzduší. I přes vykazované celkové zlepšení v posledních letech dochází mnohdy ke zhoršování lokálního vývoje (vlivem malých místních zdrojů či změnami v dopravě). Zejména města a obce s rekreačním potenciálem generují „vlastní obslužnou“ dopravu v situaci rostoucí automobilizace a hybnosti obyvatel.

Z dlouhodobějšího hlediska nelze zapomínat ani na úbytky zemědělské půdy a zhoršování kvality zeleně, její zanedbané údržby, ale i stavu místních toků a vodních ploch.

Tlak na životní prostředí je v řešeném území generován:

- **Ekonomickými změnami** – ekonomickým tlakem na útlum těžby uhlí a omezeními celospolečenskými náhradami vzniklých negativních externalit.
- **V rozhodujícím měřítku hustotou zalidnění** a vývojem počtu obyvatel (řešené území vykazuje velmi mírný pokles).

- **Změnami v poptávce v oblasti bydlení a rekreace** (přenos druhého, ale i části prvního bydlení do rekreačně atraktivních či suburbanizujících obcí – Hory, Jenišov, Mírová, Těšovice).
- **Obecnými změnami v životním stylu** (automobilizace, rostoucí poptávka po trávení volného času v kvalitním přírodním prostředí), tj. i při stagnaci, či mírném poklesu počtu obyvatel zátěž území stoupá, pokud není tlumena technologickým pokrokem (např. klesají emise u automobilů na jednotku přepravy).
- Novým fenoménem je tlak na **boj s klimatickými změnami**, který vyvolá dopady i v řešeném území (vytváří obecný tlak na pokles znečištění ovzduší, otázkou je přístup k malým lokálním zdrojům spalujícím např. dřevní hmotu, mnohdy však s výraznými negativními dopady, podobně i kontroverzní biopaliva).

Jednoznačným dlouhodobým cílem je zlepšení kvality životního prostředí s využitím stávajícího potenciálu území a omezení negativních faktorů. Pojem příznivé životní prostředí by měl ohrádit nejen jeho skutečný stav, ale i percepce obyvatel (adekvátní vnímání problémů a požadavků na krajinu). Tj. hierarchicky zdůvodněné posuzování negativních vlivů na životní prostředí, tj. zejména na zdraví lidí (nejen ve fyzickém smyslu) a v souvislosti s dalšími pilíři udržitelného rozvoje.

6. CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

V následujících podkapitolách jsou uvedeny souhrnné informace o jednotlivých popisovaných oblastech, **podrobnější informace jsou pak uvedeny v kapitolách věnovaných jednotlivým obcím (C.1. – C.20).**

6.1. HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ A GEOLOGIE

Řešené a zájmové území náleží ke krušnohorské soustavě České vysočiny. Podstatná část území se nachází v kotlině – Sokolovské pánvi – se střední nadmořskou výškou 451,8 m n.m. Na severu až severozápadě se zdvíhají Krušné hory, na jihu a jihovýchodě pak hřeben Slavkovského lesa.

Řešení a zájmové území se vyznačuje výskytem nerostných surovin. V Sokolovské pánvi se nacházejí ložiska hnědého uhlí. Sokolovská pánev je druhým největším místem se zásobou hnědého uhlí v ČR. Dále jsou zde ložiska rud, zejména wolframových a měděných, jílu, kaolinu, stavebního kamene a štěrkopísku.

Řešené a zájmové území je významně dotčeno těžbou nerostných surovin, a to jak probíhající, tak ukončenou. Nachází se zde velké množství poddolovaných území, což významně ovlivňuje další rozvoj v této oblasti. Dalšími důsledky důlních činností jsou haldy, odvaly a výsypky a stará důlní díla. Výsledkem je rozsáhlé území, které se projevuje svou nestabilitou, jako jsou sesuvy a svahové pohyby.

V Sokolovské pánvi se nacházejí ložiska hnědého uhlí. Sokolovská pánev je druhým největším místem se zásobou hnědého uhlí v ČR. Dále jsou zde ložiska rud, zejména wolframových a měděných, jílu, kaolinu, stavebního kamene a štěrkopísku.

Těžba uhlí v tomto území převažuje. Realizuje se především v dole Jiří. Původní důl Družba byl již rekultivován a již pouze dotěžuje v lokalitě u Svatavy.

Průmět významných jevů do území je proveden v kartogramu A.6.1.

6.2. VODNÍ REŽIM

Řešené a zájmové území patří do povodí Labe a tedy do úmoří Severního moře. Dominantní řekou je zde Ohře, která odvádí vody středem regionu od západu k východu, přičemž z jihu do Ohře odvádí vodu její přítoky Lobežský potok, Malá a Velká Libava, Dlouhá stoka s Pramenským potokem a Teplá a ze severu do Ohře odvádí vody její přítoky Libocký potok, Svatava a Chodovský potok.

Řada menších vodních ploch zůstává po vytěžených slojích hnědého uhlí a kaolínu. Oblast Slavkovského lesa s rašelinnými jezírky je zásobárnou vody pro lázeňské prameny.

V řešeném a zájmovém území je stanoveno záplavové území Q100 na několika tocích, především na Ohři, Svatavě, Chodovském potoku a dalších (viz podrobné kapitoly o obcích).

Retenční schopnost území je malá a stupeň rozkolísanosti odtoku je střední. V minulosti byly provedeny zásahy do původního vodního režimu v důsledku těžby v podobě přeložení většiny vodních toků. Po ukončené těžbě probíhala a dosud probíhá rekultivace a v jejímž rámci vznikají nové vodní plochy. Mezi nejvýznamnější patří vodní nádrž Michal v k.ú. Vítkov u Sokolova a nově napuštěná nádrž Medard, jejíž rozloha činí cca 490 ha.

Pitná voda je pro řešené a zájmové území z větší části zajišťována z povrchových zdrojů. Největším povrchovým zdrojem je vodárenská nádrž Horka, která funguje jako zdroj pro skupinový vodovod pro většinu obcí Sokolovska. Východní část je zásobována ze skupinového vodovodu Karlovy Vary, přivaděčem z vodojemu Nad lomem do vodojemu Vintířov.

Průmět významných jevů do území je proveden v kartogramu A.6.2.

6.3. OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY A HYGIENA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Celé území bylo v posledních 150 letech významně zatíženo především těžbou hnědého uhlí a s těžbou spojeným průmyslem. Došlo nejen k odlesnění krajiny, ale i k odkryvu svrchní půdy a přemístění velkého množství půdy. Těžba byla upřednostňována téměř před vším, docházelo ke změně toků potoků a k záborům mnohých významných přírodních biotopů.

Řešené a zájmové území se vyznačuje velkým množstvím chráněných území. Nejrozsáhlejší je CHKO Slavkovský les. Dále se zde nachází řada maloplošných zvláště chráněných území, jako národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a přírodní památky.

Na kvalitu ovzduší negativně působí rozsáhlá průmyslová činnost, zejména těžba a následné zpracování hnědého uhlí. Mezi základní sledované znečišťující látky, vznikající především při spalování tuhých a kapalných paliv a vypouštěné do ovzduší, patří tuhé látky (polétavý prach, popílek), oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý a uhlovodíky. Znečištění ovzduší od 90. let 20. století klesá. Další pozitivní vývoj lze očekávat v souvislosti s útlumem těžby uhlí a s přechodem na jiné formy výroby elektrické energie.

V řešeném a zájmovém území se nacházejí všechny stupně radonového indexu geologického podloží. Dále se zde vyskytuje řada starých ekologických zátěží a kontaminovaných ploch, nejčastěji jako následek těžby nebo jako provozovaná či opuštěná skládka odpadu, která neprošla asanací. Mezi těmito plochami se vyskytují i existující zemědělské areály.

Provozované skládky a zemědělské areály představují riziko úniku nebezpečných látek buď do ovzduší, nebo do půdy a povrchových i spodních vod. Opuštěné neasanované skládky a pozůstatky po těžbě v podobě odvalů z jam a štol představují potenciální riziko znečištění životního prostředí a bez provedení náležitých opatření omezují další využití území.

Průmět významných jevů do území je proveden v kartogramech A.6.3.1. a A.6.3.2.

6.4. OCHRANA PAMÁTEK

V řešeném a zájmovém území se nachází řada nemovitých kulturních památek. Nejvíce dochovaných nemovitých památek se nachází ve městě Loket, který je zařazen mezi městské památkové rezervace. Mezi nejvýznamnější patří hrad Loket z konce 12. století, původně románský kostel sv. Václava a několik desítek měšťanských domů.

V řešeném a zájmovém území zůstalo velké množství průmyslových památek: Schmiegerova přádelna česané příze ve Svatavě, elektrárna Tisová v Březové, přívoz a lávka v Šabině, sklárna J. D. Starck a elektrárna J. D. Starck a další (viz níže kap. 11 a kartogram A.11).

Průmět významných jevů do území je proveden v kartogramu A.6.4., průmyslové památky jsou zakreslené v kartogramu A.11.

6.5. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

Řešené a zájmové území patří v rámci ČR k územím s menším podílem zemědělské půdy a s její nižší bonitou. Zemědělská půda tvoří necelých 30 % území. Půdní poměry zde jsou ovlivněny rozsáhlou těžbou a následnou tvorbou půd v důsledku zemědělské a lesnické rekultivace.

Lesnatost v řešeném a zájmovém území je cca 40 %. Tato hodnota značně převyšuje celorepublikový průměr. Nejvíce se na tom podílejí správní území měst Loket a Březová, která zasahují do zalesněné CHKO Slavkovský les.

Průmět významných jevů do území je proveden v kartogramu A.6.5.

6.6. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Silniční doprava

Řešeným a zájmovým územím prochází dálnice D6. Jedná se o významné dopravní napojení ve směru Cheb – Spolková republika Německo na západě a Karlovy Vary – Praha na východě území ORP. Dále se v řešeném a zájmovém území nacházejí silnice II. třídy, která zajišťují jak regionální dopravu, tak i spojení s okolními sídly. Místní dopravu je zajišťována silnicemi III. třídy.

Rozvojem dopravy v řešeném a zájmovém území se zabývá **Územní studie silniční dopravy v oblasti Karlových Varů**, Mott MacDonald CZ, spol. s r.o., 2012 – viz kap. B.8. Řešeného území se rovněž okrajově dotýká Územní studie velkého obchvatu Karlových Varů, Dopravní stavby a venkovní architektura s.r.o., 2015. Dálniční obchvat se však řešeného území dotýká jen okrajově.

Významným záměrem je východní obchvat Chodova spojený se západním obchvatem Nového Sedla, který byl řešen Územní studií přeložky silnice II. třídy č. 209 v prostoru Chodova, Nového Sedla a Mírové, Pontika s.r.o., 2013, který je rovněž vymezen v ZÚR KVK.

Významné záměry podle výše uvedených studií byly zařazeny do kap. F.2. **a zakresleny do kartogramu F.2.**

Železniční doprava

Řešeným a zájmovým územím prochází celostátní (mezinárodní) železniční trať číslo 140, která představuje významné dopravní napojení. Z ostatních drah má pro dopravní obsluhu území význam regionální železniční trať č. 145 ze Sokolova do Kraslic, odkud pokračuje dále do SRN. Plánována je obnova železniční tratě Loket – Horní Slavkov, viz kap C.10.

Dále se v řešeném a zájmovém území nachází několik vleček, které v minulosti sloužily především pro těžební průmysl. Většina z nich se dnes již k těmto účelům nevyužívá. V některých případech jsou tělesa vleček navrhována pro vybudování cyklostezek.

Cyklistická doprava

Osou cyklistické dopravy v řešeném a zájmovém území je páteřní cyklostezka Karlovarského kraje s názvem „Cyklostezka podél Ohře“, která je spojnicí atraktivních míst kraje se sousedními regiony – Bavorskem a Ústeckým krajem. Cílem je propojení napojení dílčích cyklostezek na tuto páteřní trasu, na cyklostezky kolem Medardu a trasy Slavkovským lesem.

Zákres sítě silnic a železnic je proveden v kartogramu A.6.6. Cyklotrasy a návrhy cyklostezek jsou zakresleny v kartogramu A.11.

6.7. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Zásobování vodou – kartogram A.6.7.1.

Zásobování vodou v řešeném a zájmovém území je komplexně řešené Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Karlovarského kraje, viz kap. B.14.

Všechny obce jsou napojeny na vodovod. Vodovod chybí v katastru Dvory u Lokte (Loket), Údolí u Lokte (Loket), Studánka u Březové (Březová) a Hrušková (Sokolov). Nově se plánuje vybudování vodovodního přivaděče Chodov – Hrušková a Loket – Údolí. Nově bude vybudován vodojem Hrušková (Sokolov).

Odvádění a likvidace odpadních vod – kartogram A.6.7.2.

Odvádění s likvidací odpadních vod v řešeném a zájmovém území je komplexně řešené Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Karlovarského kraje, viz kap. B.14.

Většina obcí má vybudovanou kanalizaci napojenou na ČOV. Obec Vřesová nemá kanalizaci. Kanalizace chybí v některých katastrech vzdálenějších od hlavní části obce, např. Hlavno (Citice), Horní Částkov (Habartov), Dvory u Lokte (Loket), Nadlesí (Loket), Údolí u Lokte (Loket), Kamenice u Březové (Březová), Lobzy z Březové (Březová), Arnoltov (Březová), Studánka u Březové (Březová), Novina u Sokolova (Sokolov), Hrušková (Sokolov) a v lokalitě Zátíší (Jenišov).

Navrhují se nové kanalizační přivaděče Chodov – Hrušková a Loket – Údolí. Navrhují se nové čistírny odpadních vod Nadlesí (Loket), Lobzy (Březová), Tisová (Březová), Hrušková (Sokolov) a Arnoltov (Březová).

Zásobování elektřinou – kartogram A.6.7.3.

Všechny obce v ORP Sokolov jsou zásobovány elektrickou energií. Na území ORP Sokolov se nachází většina velkých zdrojů výroby elektrické energie a na celkové výrobě elektrické energie v kraji se podílí 97 %. Hlavními producenty elektřiny jsou elektrárna Tisová a elektrárna Vřesová. V menší míře se uplatňují obnovitelné zdroje energie. V řešeném a zájmovém území se několik fotovoltaických elektráren, největší se nachází ve správním území obce Hory, dvě v Sokolově a v Královském Poříčí a po jedné v Habartově a ve Svatavě.

Z hlediska výstavby nových fotovoltaických elektráren se jeví jako vhodné využití výsypek. Umístování větrných elektráren na výsypky je nutné prověřit především z hlediska možného narušení krajinného rázu, což se týká i některých konkrétních záměrů, např. v lokalitě Lobzy na okraji CHKO.

Úvahy o vybudování přečerpávací elektrárny v souvislosti s jezerem Medard se nejeví příliš reálně. V prostoru Krušných hor by bylo nutné vybudovat další vodní nádrž v takové nadmořské výšce, aby byl vytvořen dostatečný výškový potenciál. To by však znamenalo vybudování i velmi dlouhého přívodního potrubí. Plánovaná vodní nádrž Dvorečky k těmto účelům není vhodná, neboť má sloužit čistě k vodárenským účelům. Využití jezera Medard pro přečerpávací elektrárnu není vhodné vzhledem ke kolísání hladiny, což by mělo negativní dopad na rekreační využití tohoto jezera.

Rozvojové záměry jsou řešené v Územní energetické koncepci Karlovarského kraje, viz kap. B.2.

Ze ZÚR KVK byly převzaty tyto záměry:

Kód	Využití	Označení	Poznámka
A03-14	Zásobování elektřinou	Vedení 400 kV, propojení TR Verněřov (ÚK) – TR Vítkov	
A03-15	Zásobování elektřinou	Vedení 400 kV, propojení TR Vítkov – TR Přeštice (PK)	
A03-16	Zásobování elektřinou	Rozvodna 400 kV Vítkov	
A03-17	Zásobování elektřinou	Vedení 110 kV, TR Vítkov – TR Jindřichov	

Zásobování plynem – kartogram A.6.7.4.

Většina obyvatel řešeného a zájmového území je zásobena plynem. Nejvyšší podíl vykazují obce Bukovany, Vintířov, Vřesová, Habartov a Sokolov. Na plyn není napojená jen jedna obec: Šabina. Napojení na plynovod chybí v těchto katastrálních územích: Kostelní Bříza (Březová), Lobzy u Březové (Březová), Kamenice u Březové (Březová), Studánka u Březové (Březová), Arnoltov (Březová), Kostelní Bříza (Březová), Údolí u Lokte (Loket), Dvory u Lokte (Loket), Nadlesí (Loket), Hrušková (Sokolov) a Novina u Sokolova (Sokolov).

Žádné významné záměry z hlediska plynofikace nebyly identifikovány.

Zásobování teplem – kartogram A.6.7.5.

Většina obcí v řešeném a zájmovém území má teplovod. Teplovod je v obci: Březová, Bukovany, Dolní Rychnov, Habartov, Chodov, Královské Poříčí, Mírová, Nové Sedlo, Sokolov, Svatava, Těšovice a Vintířov. V zájmovém území jsou dvě tepelné elektrárny: Vřesová a Tisová. V této souvislosti je nutné náležitě vyhodnotit návrhy na případné odpojení Karlových Varů od Vřesové, což by mělo významný dopad na budoucnost tohoto zdroje. Z hlediska rozvoje teplovodních sítí jsou navrženy nové teplovody mezi Sokolovem a Březovou podél

dálnice D6. Možným podnětem je i záměr napojení rozvojových ploch u jezera Medard na zdroj Tisová.

Navrhují se dva teplovody ze ZÚR: teplovod Sokolov – Březová a teplovod Sokolov – Dolní Rychnov. Dále se plánuje připojení k teplovodu lokalit u jezera Medard (prostor Bukovany – Habartov) z elektrárny Tisová.

Spoje – kartogram A.6.7.6.

V každé obci je radiový směrový spoj a komunikační vedení. Vysílací zařízení je v Sokolově a Lokti. Radiová stanice na radiovém směrovém spoji je ve většině obcí, a to v Dolním Rychnově, Habartově, Horách, Chodově, Jenišově, Lokti, Lomnici, Novém Sedle, Sokolově, Starém Sedle, Vřesové a Vintířově. Základní stanice se nachází také ve většině obcí. Základnová stanice není v obci: Citice, Hory, Jenišov, Mírová, Svatava, Těšovice a Vřesová.

6.8. OBČANSKÉ VYBAVENÍ

Pro možnosti vývoje jednotlivých obcí a regionů má značný význam jejich občanské vybavení, jeho dostupnost pro místní populace. Zejména pokrytí sítí základních škol je tradičně chápáno jako velmi významný faktor pro rozvoj sídel, jeho kulturně společenskou identitu. S rostoucí hybností obyvatel a zejména v příměstských regionech, však klesá i význam alokace tohoto druhu vybavení (důkazem jsou rychle rostoucí příměstské obce bez základních škol a odmítání spádovosti ze strany rodičů dětí, kteří mají stále častěji zájem na možnosti výběru a to i předškolních zařízení).

I v podmínkách řešeného a zájmového území s vysokou hustotou osídlení a poměrně malými vzdálenostmi mezi sídly (i vzhledem k městům) je **vlastní vybavenost obcí a jednotlivých sídel stále významným faktorem jejich rozvoje** (i přes rostoucí hybnost – automobilizaci obyvatel, viz dlouhodobý pokles nákladů na dopravu).

Z hlediska soudržnosti obyvatel území (kulturní a sportovního života, rekreace) mají značný význam kapacity kulturních a sportovních zařízení uvedené v následujících tabulkách. Kulturní sály jsou obvyklé u většiny obcí, poměrně nezvyklý je počet kin v řešeném území, které vykazují pokles počtu (tlak multiplexů), poměrně vysoký je i počet turistických informačních center.

Vybavení obcí řešeného a zájmového území – vybraná kulturní zařízení

1 = ano, 0 = ne Obec	Kulturní dům (sál)	Kino	Středisko pro volný čas dětí	Kostel s náboženským využitím	Turistické (informační) centrum
Březová	1	1	-	-	1
Bukovany	1	-	-	-	-
Citice	1	-	1	-	-
Dolní Rychnov	-	-	-	-	-
Habartov	1	1	1	-	1
Hory	-	-	-	-	-
Chodov	1	1	1	1	1
Jenišov	1	-	-	-	-
Královské Poříčí	-	-	-	1	1
Loket	-	-	-	1	1
Lomnice	1	-	-	1	-

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

1 = ano, 0 = ne Obec	Kulturní dům (sál)	Kino	Středisko pro volný čas dětí	Kostel s náboženským využitím	Turistické (informační) centrum
Mírová	1	-	-	-	-
Nové Sedlo	1	-	-	1	-
Sokolov	1	1	1	1	1
Staré Sedlo	1	-	1	1	-
Svatava	1	-	-	1	-
Šabina	1	-	-	-	-
Těšovice	1	-	-	-	-
Vintířov	-	-	-	-	-
Vřesová	1	-	-	-	-

(zdroj: ČSÚ)

Vybavení obcí řešeného a zájmového území – vybraná sportovní zařízení

1 = ano, 0 = ne Obec	Tělocvična, sokolovna, sportovní hala	Jednoučelové kryté sportovní zařízení	Hřiště	Dětské hřiště	Koupaliště (krytý bazén)
Březová	1	1	1	1	-
Bukovany	1	-	-	1	-
Čitice	-	-	1	1	-
Dolní Rychnov	-	-	1	1	-
Habartov	-	-	1	1	-
Hory	-	-	1	1	-
Chodov	1	1	1	1	-
Jenišov	-	-	1	1	-
Královské Poříčí	1	-	1	1	-
Loket	1	-	1	1	-
Lomnice	-	1	1	1	-
Mírová	-	-	1	1	-
Nové Sedlo	1	-	1	1	-
Sokolov	1	1	1	1	1+(1)
Staré Sedlo	1	-	1	1	1
Svatava	1	-	1	1	-
Šabina	-	1	1	1	-
Těšovice	-	-	1	1	-
Vintířov	-	-	1	-	-
Vřesová	-	-	1	1	-

(zdroj: ČSÚ)

Řešené a zájmové území vykazuje dobrou úroveň občanského vybavení jednotlivých obcí, zejména ve sportovně kulturní oblasti. Vizuálně absentuje část školské vybavenosti u menších obcí, které jsou však v blízkosti velkých měst. Problém je nezbytné prověřit při dalším rozvoji suburbanizujících se obcí (s rychlým růstem počtu obyvatel).

Významnější tlak na růst sociálně zdravotní vybavenosti přinášejí demografické změny – **stárnutí místních populací,** zejména ve výhledu cca 30 let. Jde zejména o výběr vhodných ploch pro tato zařízení i u menších obcí (pro kapacitně menší zařízení).

V podmínkách území s vysokou hustotou osídlení a poměrně malými vzdálenostmi mezi sídly (i vzhledem k městům) je **vlastní vybavenost obcí a jednotlivých sídel stále nezanedbatelným faktorem jejich rozvoje.** Rostoucí hybnost – automobilizace obyvatel,

se pozitivně promítá do dostupnosti komerčních zařízení (hypermarkety, komerční služby), které jsou v řešeném území koncentrovány především podél dálnice (např. obec Hory), těžící i z blízkosti Karlových varů.

Územní možnosti rozvoje komerčních služeb jsou limitovány zejména koupěschopnou poptávkou obyvatel a rozvojovými trendy (zánik obchodů u malých sídel, tlak na omezení počtu pošt apod.).

Průmět významných ploch občanského vybavení do území je proveden v kartogramu A.8.

6.9. SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY

Řešené a zájmové území vykazuje v posledních 15 letech pokles počtu obyvatel, průměrný roční pokles je cca 120 obyvatel. Vývoj je negativně ovlivněn zejména záporným saldem migrace a v posledních letech i přirozenou měnou.

Vývoj počtu obyvatel v bilancovaném území

Rok	stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozená měna	Saldo migrace	Změna celkem
2005	64 308	646	502	1 672	1 800	144	-128	16
2006	64 324	721	607	1 631	1 756	114	-125	-11
2007	64 313	694	567	1 951	2 027	127	-76	51
2008	64 364	770	591	2 026	2 230	179	-204	-25
2009	64 339	723	594	1 744	1 808	129	-64	65
2010	64 404	733	639	2 021	2 007	94	14	108
2011	63 897	639	596	1 679	1 799	43	-120	-77
2012	63 820	625	635	1 641	1 856	-10	-215	-225
2013	63 595	611	644	1 842	2 042	-33	-200	-233
2014	63 362	547	619	1 862	2 137	-72	-275	-347
2015	63 015	621	701	1 826	2 064	-80	-238	-318
2016	62 697	628	655	1 938	2 148	-27	-210	-237
2017	62 460	589	656	1 912	2 000	-67	-88	-155
2018	62 305	618	727	1 856	1 980	-109	-124	-233
2019	62 072	650	682	1 863	2 011	-32	-148	-180
2020	61 892							
	Průměr	654	628	1 831	1 978	26	-147	-121
Oprava s ohledem na výsledky sčítání r. 2011								-615

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

Dlouhodobý vývoj v jednotlivých obcích je patrný z další tabulky. Údaje ze začátku roku 2020 jsou podle ČSÚ k dispozici pouze za celé obce.

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obcí

Obec	Počet bydlících obyvatel							
	Sčítání (v r. 2020 průběžná evidence ČSÚ)							
	1869	1910	1930	1950	1970	2001	2011	1.1.2020
Březová	4 986	4 876	5 119	1 292	3 307	2 781	2 625	2699
Bukovany	542	1 661	1 612	820	2 082	1 840	1 508	1 550
Čitice	535	1 825	2 147	1 473	1 157	855	838	911
Dolní Rychnov	1 002	2 173	3 629	2 768	1 879	1 245	1 477	1314
Habartov	1 970	4 390	4 872	3 079	6 701	5 390	4 822	4876
Hory	452	919	1 028	391	321	185	206	297
Chodov	2 472	7 470	7 849	3 786	11 798	14 687	13 748	13300
Jenišov	628	1 338	1 406	496	332	332	838	1086

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Obec	Počet bydlících obyvatel							
	Sčítání (v r. 2020 průběžná evidence ČSÚ)							
	1869	1910	1930	1950	1970	2001	2011	1.1.2020
Královské Poříčí	839	2 362	2 634	2 174	1 529	710	887	789
Loket	4 179	5 104	5 083	2 664	2 037	3 202	2 978	3075
Lomnice	1 007	2 079	2 668	1 776	1 392	1 093	1 152	1345
Mírová	409	721	989	445	313	224	311	328
Nové Sedlo	1 212	8 966	8 004	4 561	3 021	2 639	2 622	2604
Sokolov	4 370	10 126	12 647	9 777	18 256	25 081	23 347	23033
Staré Sedlo	1 141	1 800	1 909	984	790	721	778	836
Svatava	1 038	5 269	5 879	3 793	2 083	1 577	1 670	1689
Šabina	417	613	633	325	256	285	316	316
Těšovice	90	125	538	367	265	140	176	263
Vintířov	1 265	1 995	2 076	1 235	1 353	1 067	1 081	1 196
Vřesová	599	766	900	407	84	341	347	385

(zdroj: ČSÚ, sčítání lidu, průběžné údaje k datu 1.1.2019)

Demografická situace se po r. 2000 změnila především v oblasti migrace, což má negativní dopady na celou sídelní strukturu Karlovarského kraje, zejména pak měst. V další tabulce je zřejmá špatná pozice SO ORP Sokolov, z hlediska celkové změny počtu obyvatel vykazující pokles o 4,6 % v období 2001–2016 zaujímá 175 místo mezi 205 SO ORP v celé ČR). Ani u ostatních SO ORP Karlovarského kraje není situace příznivá. Migrace svědčí zejména o obytné atraktivitě řešeného území.

Vybrané SO ORP s nejvyšším poklesem (růstem) počtu obyvatel v ČR od r. 2001 do r. 2017

SO ORP	Počet obyvatel 1.1. 2017	Index stáří (počet obyv. 65+ na počet dětí)	Změna počtu obyvatel r. 2001–2016 v %	Pořadí z 205 SO ORP (1nejlepší hodnota)
Černošice	140 208	72,2	70,1	1
Ríčany	66 616	72,2	66,1	2
Brandýs n L.-St. Boleslav	105 298	68,4	60,9	3
Cheb	50151	115,4	1	92
Ostrov	28196	114,5	-1,2	130
Karlovy Vary	87589	147,0	-3	162
Mariánské Lázně	23998	149,5	-4,6	174
Sokolov	75858	114,7	-4,6	175
Kraslice	13269	128,5	-5,9	188
Havířov	88 467	143,5	-11,5	203
Karviná	65 819	146,6	-12,5	204
Orlová	37 610	113,3	-13,5	205

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

Věková struktura obyvatel obcí (ale i regionů) je dlouhodobě pod obecným tlakem „stárnutí“ populací, tj. růstu podílu seniorů – obyvatel v poproduktivním věku (obyvatel 65 let a starších). Na druhé straně klesá podíl dětí 0–14 let. Tento vývoj zhoršuje možnosti růstu počtu obyvatel přirozenou měnou.

V následující tabulce je pro hodnocení použita 7 bodová stupnice:

- 1 = velmi dobrý, tj. nejpříznivější stav (vývoj)
- 2 = dobrý stav (vývoj)
- 3 = nadprůměrný (vývoj)

- 4 = průměrný (stále ještě pozitivně hodnocená hodnota)
- 5 = podprůměrný (mírně negativní hodnota)
- 6 = špatný stav (vývoj)
- 7 = velmi špatný, tj. nejméně příznivý stav (vývoj).

Hodnocení indexu stáří obyvatel v obcích – stavu a krátkodobého vývoje

Obec	Index stáří obyvatel				
	stav r. 2016	stav r. 2019	hodnocení stavu r. 2019	změna r. 2016–2019 (r. 2016=100%)	hodnocení změny r. 2016–2019
ČR	120,7	124,6	4	103,2%	4
Březová	130,6	124,6	4	95,4%	2
Dolní Rychnov	82,0	88,7	2	108,1%	5
Hory	73,5	75,4	1	102,7%	4
Chodov	118,5	131,6	4	111,1%	5
Jenišov	49,8	58,6	1	117,8%	6
Královské Poříčí	87,1	90,3	2	103,6%	4
Loket	79,5	92,8	2	116,7%	6
Lomnice	76,2	85,2	2	111,8%	5
Mírová	103,6	128,0	4	123,6%	6
Nové Sedlo	93,4	97,5	2	104,4%	4
Sokolov	123,3	131,8	4	106,9%	4
Staré Sedlo	135,8	132,0	4	97,2%	2
Šabina	138,9	116,7	3	84,0%	1
Těšovice	93,8	95,3	2	101,7%	3
Vintřov	59,3	51,3	1	86,6%	1
Bukovany	113,7	104,9	3	92,3%	1
Citice	100,0	115,9	3	115,9%	6
Habartov	130,4	128,1	4	98,3%	3
Svatava	103,1	112,5	3	109,1%	5
Vřesová	37,2	37,8	1	101,6%	3

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a hodnocení)

Významným sociodemografickým faktorem je rovněž imigrace. Počet cizinců (bez azylantů) v Karlovarském kraji od roku 2013 pravidelně každoročně narůstá. K 31. 12. 2019 jich zde žilo 21 278 (z nich 43,6 % byly ženy), což představuje meziroční nárůst o 3,0 %. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel vykazuje v kraji dlouhodobě rostoucí trend, od roku 1996 se tento podíl zvýšil o 4,7 procentního bodu na 7,2 %. V mezikrajském srovnání **je hodnota podílu cizinců v Karlovarském kraji druhá nejvyšší po Praze** a republikový průměr převyšuje o 1,7 procentního bodu. Nejpočetnější skupinou cizinců jsou Vietnamci, kteří tvoří více než třetinu všech cizinců žijících na území kraje. Dalšími významně zastoupenými cizinci jsou Ukrajinci, Němci, Slováci a Rusové. Přibližně 40 % cizinců žijících je ve věkové kategorii 30 až 49 let. Děti do 14 let jsou zastoupeny zhruba 12 %, v okrese Cheb činí jejich podíl mezi všemi cizinci dokonce téměř 14 %.

Řešené a zájmové území vykazuje pokles počtu obyvatel (zejména měst) jehož hlavní příčinou je záporné saldo migrace (částečně suburbanizace) a v posledních letech i úbytek počtu obyvatel přirozenou měnou.

Tlak na pokles počtu obyvatel bude v řešeném území v nejbližších pěti letech i v dlouhodobém výhledu pokračovat (nepříznivá prognóza ČSÚ pro Karlovarský kraj), příčinou je podprůměrná atraktivita bydlení (špatné podmínky zaměstnanosti, spíše druhotně

negativní percepce životního prostředí). Tlak na pokles počtu obyvatel vzrostl po hospodářské krizi v r. 2009 a negativní vývoj hrozí i po současné pandemické krizi.

Nepříznivá socioekonomická situace v řešeném území se negativně promítá **do pilíře soudržnosti obyvatel území**. Nepříznivou situaci odráží řada sociálně ekonomických jevů, od podprůměrné úrovně vzdělanosti v řešeném území, vysoký podíl dětí narozených mimo manželství, až po velký podíl obyvatel v exekuci.

Příznivá **věková struktura obyvatel** je v současnosti jedním z mála pozitiv, které je možné částečně spojovat i s existencí řady vyloučených lokalit. Ve výhledu se zhorší a bude generovat zvýšené potřeby v komunitní oblasti (potřebách sociálně zdravotní vybavenosti).

V úvahu je potřeba vzít i omezené vnímání soudržnosti obyvatel území (zjednodušené mediální a následně obecné povědomí „hornického – znečištěného“ regionu). Současně i nízkou legislativní ukotvenost, zejména ve srovnání s percepcí pilíře životního prostředí, mající adekvátní odraz i v silné legislativě.

6.10. BYDLENÍ

Bydlení (obytná funkce) je u většiny obcí velmi významnou (často dominantní) funkcí z hlediska využití území (potřeby ploch). Bydlení vykazuje zásadní význam především z hlediska soudržnosti společenství obyvatel území.

Vývoj bydlení (počtu bytů, jejich zalidněnosti) do značné míry odráží rozvojové možnosti sídel a jejich široce pojatou atraktivitu z hlediska bydlení (sídelní potenciál). Dlouhodobým problémem je reálný (celostní) popis vývoje systému bydlení, jeho rozvojových faktorů. Skutečností je, že obydlené byty tvoří pouze část celého systému bydlení (ubytovací kapacity určitého území). Rozsah prvního (trvalého=obvyklého) a zejména druhého bydlení je často obtížně zjistitelný.

Standardním ukazatelem rozvoje bydlení a částečně i zájmu o bydlení v obcích je bytová výstavba – počet dokončených bytů sledovaných ČSÚ ve srovnatelné časové řadě od r. 1997 (data z podkladů poskytovaných stavebními úřady v novém členění).

Vývoj počtu dokončených bytů v obcích

Obec/rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Březová	8	5	-	2	16	6	1	-	-	-	2	4
Bukovany	-	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Citice	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	1	5
Dolní Rychnov	2	4	6	5	8	6	9	5	7	2	2	4
Habartov	2	1	5	2	21	1	3	2	4	2	3	3
Hory	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2	1	-
Chodov	15	5	2	3	86	4	38	8	6	-	5	26
Jenišov	3	4	5	1	-	6	5	6	16	21	15	29
Královské Poříčí	-	-	-	-	-	-	-	3	9	11	4	-
Loket	6	6	1	1	2	5	5	2	6	7	5	10
Lomnice	1	1	2	12	15	5	2	1	2	-	1	2
Mírová	2	-	1	-	-	-	-	4	3	3	2	2
Nové Sedlo	2	1	4	3	1	1	10	2	-	2	2	7
Sokolov	21	5	47	15	34	62	19	6	24	6	14	52

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Obec/rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Staré Sedlo	1	1	2	4	7	2	5	2	5	3	4	5
Svatava	3	5	1	1	1	4	4	4	8	1	3	3
Šabina	-	2	-	2	-	-	-	4	2	-	3	2
Těšovice	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1
Vintířov	-	-	-	-	29	7	2	3	2	-	3	-
Vřesová	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

Vývoj počtu dokončených bytů v obcích

Obec/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	celkem
Březová	17	10	-	3	2	4	6	5	2	4	8	105
Bukovany	-	-	2	2	-	1	-	-	1	1	2	15
Citice	1	1	3	1	1	2	1	-	-	3	3	25
Dolní Rychnov	5	4	3	2	2	4	1	1	1	2	2	87
Habartov	3	9	5	4	5	2	2	3	3	11	10	106
Hory	2	-	1	7	3	1	6	1	4	5	7	43
Chodov	13	17	8	13	9	1	10	5	4	6	4	288
Jenišov	33	27	18	16	9	12	6	9	17	6	11	275
Královské Poříčí	-	1	2	-	-	2	-	-	3	-	-	35
Loket	10	12	20	8	1	6	5	2	3	9	12	144
Lomnice	4	2	6	1	8	7	7	8	5	7	3	102
Mírová	2	6	2	-	3	1	1	-	2	2	-	36
Nové Sedlo	4	10	1	5	1	3	1	7	1	1	4	73
Sokolov	5	19	3	17	3	3	18	17	5	4	28	427
Staré Sedlo	4	4	5	3	1	4	5	6	3	1	-	77
Svatava	1	5	3	5	3	1	1	2	12	5	9	85
Šabina	2	1	1	1	1	1	-	3	1	2	2	30
Těšovice	-	2	1	-	5	3	3	2	6	6	-	33
Vintířov	3	3	8	8	3	4	4	-	-	11	2	92
Vřesová	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

Z další tabulky je patrné, že nejvyšší intenzita bytové výstavby je dlouhodobě (r. 1997 – 2019) vykazována u malých obcí – Jenišov (14,3 bytů/1000 obyvatel ročně), Těšovice (8,2), a Hory (9,1) tj. výrazně nad průměrem ČR 2,8 bytů na/1000 obyvatel ročně). Vývoj ve většině obcí a zejména měst je podprůměrný, nejhorší vývoj je pak ve městech (Sokolov a Chodov), bytová výstavba absentuje v odlehlých a „průmyslových“ obcích (Vřesová).

Hodnocení rozsahu bytové výstavby v obcích

Územní jednotka - Obec	Obyvatel celkem - r. 2011	Dokončeno bytů v období (roční průměr)			Bytů/1000 obyvatel ročně		
		r.1997- 2019	r.2005- 2019	r.2016- 2019	r.1997- 2019	r.2005- 2019	r.2016- 2019
ČR	10436560	29 221	31 769	31 537	2,8	3,0	3,0
Březová	2 625	4,6	4,5	4,8	1,7	1,7	1,8
Bukovany	1 508	0,7	0,6	1,0	0,4	0,4	0,7
Citice	838	1,1	1,5	1,5	1,3	1,8	1,8
Dolní Rychnov	1 477	3,8	2,8	1,5	2,6	1,9	1,0
Habartov	4 822	4,6	4,6	6,8	1,0	1,0	1,4
Hory	206	1,9	2,7	4,3	9,1	13,3	20,6

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Územní jednotka - Obec	Obyvatel celkem -r. 2011	Dokončeno bytů v období (roční průměr)			Bytů/1000 obyvatel ročně		
		r.1997- 2019	r.2005- 2019	r.2016- 2019	r.1997- 2019	r.2005- 2019	r.2016- 2019
Chodov	13 748	12,5	8,5	4,8	0,9	0,6	0,3
Jenišov	838	12,0	16,3	10,8	14,3	19,5	12,8
Královské Poříčí	887	1,5	2,1	0,8	1,7	2,4	0,8
Loket	2 978	6,3	7,7	6,5	2,1	2,6	2,2
Lomnice	1 152	4,4	4,2	5,8	3,8	3,6	5,0
Mírová	311	1,6	1,9	1,0	5,0	6,2	3,2
Nové Sedlo	2 622	3,2	3,3	3,3	1,2	1,2	1,2
Sokolov	23 347	18,6	14,5	13,5	0,8	0,6	0,6
Staré Sedlo	778	3,3	3,5	2,5	4,3	4,5	3,2
Svatava	1 670	3,7	4,1	7,0	2,2	2,5	4,2
Šabina	316	1,3	1,5	2,0	4,1	4,6	6,3
Těšovice	176	1,4	1,9	3,5	8,2	11,0	19,9
Vintířov	1 081	4,0	3,4	3,3	3,7	3,1	3,0
Vřesová	347	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

Celkově je intenzita bytové výstavby v řešeném i zájmovém území nízká, pohybuje se na úrovni kolem 50 % průměrné intenzity bytové výstavby v ČR. Dlouhodobě nízká intenzita bytové výstavby je způsobena i značnou vahou měst, vlivem širšího regionu, do značné míry koreluje s cenami bydlení (bytů) a zejména s vývojem počtu obyvatel. Výjimku představují suburbanizující a rekreačně atraktivní lokality (mnohdy obce s oběma funkcemi, v rámci řešeného území zejména ve vazbě na sousedící Karlovy Vary).

Řešené a zájmové území vykazuje **nízkou intenzitu bytové výstavby** jako celku, zejména pak ve městech Chodov a Sokolov. **Vysoká intenzita je vykazována pouze u menších obcí v návaznosti na suburbanizační regiony měst**, především Karlových Varů.

Problémy s novou výstavbou (rozsah, vzhled a organizace území) jsou patrné u několika obcí (Hory, Těšovice, Jenišov). **Pro návrh studie je doporučeno provést bilanci potřeby ploch pro bydlení (bytů) u všech obcí.**

Pozitivem, zejména v návaznosti na sociálně demografický vývoj měst je úspěšná **regenerace panelových domů a sídlišť**.

Očekávaný pokles počtu obyvatel neznámá nulovou potřebu nové bytové výstavby, potenciální **nabídku ploch pro bydlení je nezbytné bilancovat z územních podmínek jednotlivých územních plánů a i s ohledem na fungování lokálních trhů**. Výrazně podprůměrná ceny nemovitostí v řešeném území, zejména bytů ba panelových sídlišť signalizují řadu problémů v oblasti bydlení, které je nezbytné adekvátně řešit. Absence urbanistické ekonomie v rámci územních plánů a ÚAP SO ORP je výrazným problémem, který je patrný nejen v řešeném území

Nerozlišování vnímání (percepce obyvatel, ale i části odborné veřejnosti) a **skutečného stavu systému bydlení**, zejména v širší vazbě na cílovou kvalitu krajiny je poměrně novým problémem. Do úplného řešení systému bydlení je nezbytné promítnout i fenomén druhého (rekreačního) bydlení.

6.11. REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je obecně vnímán jako stále významnější hospodářský faktor rozvoje území, zejména jeho služeb v návaznosti na rozvoj „společnosti volného času“. Přitom se často zapomíná na sezónnost tohoto odvětví, značná rizika rozvoje, nízkou přidanou hodnotu, vznik záporných externalit zejména z hlediska ochrany přírody.

Rekreace a cestovní ruch jsou pojmy, které jsou různě chápány (definovány), do značné míry se však překrývají. V rámci cestovního ruchu jsou obvykle realizovány především rekreační „aktivity“, pouze malá část cestovního ruchu nemá rekreační charakter (služební, rodinné cesty). Značná část rekreace se realizuje bez cestování, tedy bez změny místa pobytu. **Termín rekreace je v rámci tohoto podkladu chápán v maximální šířce,** včetně cestovního ruchu, který nemá charakter rekreace, protože všechny tyto aktivity mají ve větší či menší míře dopady na území obcí, krajinu. Navíc rozlišení „čisté rekreace“ a vlastního cestovního ruchu (bez rekreace) je v praxi problematické.

Rekreační potenciál území je dán zejména **lokalizačními a realizačními podmínkami.** Na jejich základě je možné umístit a rozvíjet aktivity cestovního ruchu na určitém území, v konkrétní krajině. Lokalizační podmínky jsou vyjádřeny především atraktivitou místní přírody a krajiny, kulturními hodnotami a jinými pozoruhodnostmi. **Realizační podmínky** (komunikace, služby) cestovního ruchu vytvářejí rekreační efekt a rekreační využitelnost území. **Rekreační efekt** je dán mírou využití potenciálních rekreačních schopností území. Tyto dvě podmínky umožňují uskutečňovat vlastní nároky účastníků cestovního ruchu, které se dlouhodobě mění.

ČSÚ vede databázi hromadných ubytovacích zařízení ve všech obcích ČR. Současný stav této databáze je limitován, protože eviduje pouze část zařízení. Umožňuje zejména relativní srovnání kapacit, především pak počtu zařízení. Je zde problém tzv. individuálních dat (pokud jsou v obci 1 či 2 zařízení). Data vzniklá na základě došetření údajů z různých zdrojů při aktualizaci (internet, obce) jsou obvykle vyšší než u ČSÚ.

Na základě těchto zkušeností je odhadováno, že vykazovaná kapacita zařízení (podle ČSÚ – 28 zařízení, z toho nejvíce – 11 v Lokti) je ve skutečnosti o 10-20% vyšší, (při pohledu na internet je např. v Chodově vykazováno 5 zařízení, podle ČSÚ pouze 3).

Ubytovací kapacita obcí

Obec	Zařízení	Lůžek
Březová	0	0
Bukovany	0	0
Citice	0	0
Dolní Rychnov	1	20
Habartov	0	0
Hory	1	20
Chodov	3	150
Jenišov	0	0
Královské Poříčí	2	40
Loket	11	377
Lomnice	0	0
Mírová	0	0
Nové Sedlo	1	21

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Obec	Zařízení	Lůžek
Sokolov	7	352
Staré Sedlo	0	0
Svatava	1	20
Šabina	0	0
Těšovice	0	0
Vintířov	0	0
Vřesová	1	20

(zdroj: ČSÚ, odborný odhad r. 2020)

V cca polovině obcí nejsou hromadná ubytovací zařízení ČSÚ vykazována. Hromadné ubytovací kapacity jsou koncentrovány zejména do Lokte a Sokolova (v návaznosti na atraktivitu Lokte a funkci okresního města Sokolova).

Celková kapacita hromadných ubytovacích zařízení v řešeném a zájmovém území v roce 2020 je – cca 1020 lůžek, intenzita zátěže území i obyvatel (osídlení) je tak nízká. Otázkou je započtení ubytoven (které většinou poskytují ubytování pro pracovníky firem). Koncentrace hromadných ubytovacích zařízení je v SO ORP Sokolov, ale i blízkém Kraslicku, nízká. Opak představuje zejména SO ORP Karlovy Vary.

Individuální a celková ubytovací zátěž území – srovnání obcí

Obec	Byty r. 2020		Obyvatel r. 2020	Objektů individu. rekreace r. 2020	Druhé bydlení r. 2020	Hromadné ubytování r. 2020	Lůžek celkem r. 2020	Lůžek na 1000 obyvatel r. 2020
	oby- dlené	neoby- dlené						
Březová	1188	65	2725	56	121	0	363	133,2
Bukovany	694	18	1528	0	18	0	54	35,3
Čitice	319	29	922	0	29	0	87	94,4
Dolní Rychnov	466	95	1318	0	95	20	305	231,4
Habartov	2095	100	4846	17	117	0	351	72,4
Hory	102	22	281	0	22	20	86	306,0
Chodov	5969	332	13394	30	362	150	1236	92,3
Jenišov	338	87	1079	4	91	0	273	253,0
Královské Poříčí	322	40	785	0	40	40	160	203,8
Loket	1263	195	3055	86	281	377	1220	399,3
Lomnice	448	67	1336	0	67	0	201	150,4
Mírová	111	16	336	0	16	0	48	142,9
Nové Sedlo	1021	85	2599	1	86	21	279	107,3
Sokolov	10496	531	23241	58	589	352	2119	91,2
Staré Sedlo	280	46	828	24	70	0	210	253,6
Svatava	708	41	1663	11	52	20	156	93,8
Šabina	108	13	317	9	22	0	66	208,2
Těšovice	65	23	249	1	24	0	72	289,2
Vintířov	414	40	1187	0	40	0	120	101,1
Vřesová	114	3	383	0	3	20	9	23,5

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, r. 2020)

Intenzita celkové ubytovací (rekreační) zátěže obcí je v řešeném a zájmovém území (cca 120 lůžek/1000 obyvatel) výrazně pod průměrem ČR (srovnatelný odhad cca 370 – 400 lůžek/1000 obyvatel v r. 2020). Nejvyšší intenzitu zátěže vykazují město Loket, u malých obcí je potřeba vnímat omezenou porovnatelnost. Větší chatoviště vykazuje pouze několik obcí (města Loket, Březová) a „paradoxně“ i města Sokolov a Chodov. Tato města vykazují i velkou zástavbu zahrádkářskými chatkami a jinými obyvatelnými objekty, které nejsou v uvedených číslech zahrnuty a jejichž evidence je těžko dohledatelná.

Alokace individuálních rekreačních objektů (zejména zahradních chatek) je dominantně ve vazbě na výstavbu velkých sídlišť do r. 1990. V současnosti zažívá své pozitivní přehodnocení po zjednodušeném vnímání v devadesátých letech.

Pokud srovnáme celkovou ubytovací kapacitu hromadných zařízení a druhého bydlení v SO ORP Sokolov v ČR z hlediska průměrné intenzity zátěže a maximálních zátěží vykazovaných ve vybraných SO ORP (viz následující tabulka), pak je možno konstatovat, že:

- Rekreační zátěž na km² území je velmi nízká (187 pozice ze 197 vyhodnocených SO ORP, pozice je mírně ovlivněna rozlohou SO ORP).
- Jako velmi málo zatížené území – dopadá srovnání vzhledem k počtu obyvatel území (192 pozice v rámci 197 SO ORP, zbylé z 206 SO ORP nebyly vyhodnoceny pro absenci dat)
- Rozhodující pro většinu území ČR je zátěž druhým (rekreačním) bydlením.

Srovnání (jeho objektivita) je samozřejmě omezeno administrativními územními celky – SO ORP a použitými ukazateli (jsou k dispozici pouze podhodnocené údaje z ČSÚ). Z hlediska „přirozených“ územních celků by bylo vhodnější srovnání např. za rekreační krajinné celky, výhledově z hlediska potřeby územních studií krajiny pak za jednotlivé krajiny, případně krajinné okrsky.

Největší přírodní hodnotou v řešeném a zájmovém území jsou zvláště zalesněné území CHKO Slavkovský les a niva řeky Ohře. Rekreační využitelnost je v současnosti limitována těžbou (průmyslem) a zájmy ochrany přírody. Region však poskytuje poměrně dobré předpoklady pro letní rekreaci, především využití vodních ploch

V řešeném a zájmovém území se nachází několik významných rekreačních a sportovních lokalit. Pro sportovce je k dispozici golfové hřiště v Dolním Rychnově nebo na motokros v Lokti. V Sokolově je rekreační zóna Michal s přírodním koupalištěm a lesopark Bohemia s inline dráhou. V Lokti se nachází městská památková rezervace a hrad Loket. Vesnické památkové zóny jsou v Královském Poříčí a v Dolním Rychnově.

V řešeném a zájmovém území zůstalo velké množství průmyslových památek: Schmiegerova přádelna česané příze ve Svatavě, elektrárna Tisová v Březové, přívoz a lávka v Šabině, sklárna J. D. Starck a elektrárna J. D. Starck, výsypka Silvestr v Dolním Rychnově, silniční most přes Ohři v Lokti, porcelánka Springer v Lokti, muniční sklad v obci Hory, kamenolom a štěrkovna v obci Hory, mlýn v Jenišově, hornická kolonie v Mírové, porcelánka Haas a Czjzek v Chodově, Carl Gasch strojírna a slévárna v Chodově, jáma Lvov / Důl Jiří - větrací jáma č. 1 ve Vintířově, firma Liapor ve Vintířově, zámek ve Starém Sedle, ústí dědičné štoly Jana Křtitele s odvodňovací šachtou v délce 950 m ve Starém Sedle. V Sokolově se nachází několik dalších průmyslových památek: most přes Svatavu, J. Krumbholz, N. Hellmann přádelna, Spolek pro chemickou a hutní výrobu, technické památky Buštěhradské dráhy – železniční stanice Sokolov, vlečka do chemických závodů a arboretum Antonín (rekultivovaná výsypka).

V části řešeného území existují dobré lokalizační podmínky, (zejména krátkodobé a příměstské) rekreace vázané na CHKO Slavkovský Les, okolí řeky Ohře, město Loket s okolím, ale i nové lokality vzniklé po těžbě (rekultivaci území). Nepříznivé dopady těžby, průmyslu a dopravy omezující rekreační využití zejména centrální části řešeného území.

Značný **potenciál rekreačního využití území je vázaný na transformaci území po těžbě** (např. jezero Medard). Jedná se o **jedinečnou možnost tvorby krajiny**, jejíž zásadní cílovou kvalitou bude rekreační funkce. Přitom řešení je nezbytné hledat i v rámci posílení vazeb ke Karlovým Varům.

Přiměřenou pozornost je nezbytné věnovat i „staronovým“ **územním fenoménům rekreace** – zahrádkářských osad zejména na okraji měst, rekreačních chat pokrývajících potřeby příměstské a regionální rekreace.

Intenzita rekreačního využití a zátěže území je malá (největší na Loketsku). Slabinou je **omezená prezentace rekreační atraktivity obcí** a jeho malá obecná percepce (vychýlení poptávky po rekreaci pouze na hlavní „tradiční atraktivity“).

Průmět významných ploch a objektů pro sport, rekreaci a cestovní ruch do území je proveden v kartogramu A.11.

6.12. HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

Město Sokolov vytváří vlastní region pohybu za prací. Řešené území a zájmové území se částečně kryje s tímto regionem, východní část území včetně města Chodov však spadá ke Karlovým Varům. V řešeném a spádovém území se nacházejí tyto významné výrobní podniky:

Obec	Firma	Činnost
Březová	ELEKTRÁRNA TISOVÁ, A.S.	Výroba a rozvod elektřiny, výroba a rozvod tepla
Dolní Rychnov	ELEKTROMECHANIKA SOKO, S.R.O.	Výroba osazených elektronických desek
Dolní Rychnov	KARSTAK S.R.O.	Výroba ostatních výrobků stavebního truhlářství a tesařství
Habartov	CSW-CZECH STEEL WOOL S.R.O.	Výroba kovových vláken pro průmyslové účely
Habartov	NSCZ S.R.O.	Výroba částí a dílů výfuků pro motorová vozidla
Habartov	GLASSBEL, SPOL. S R.O.	Výroba technických a hodinových skel, malé galanterie, mikroskel, zrcadlových skel, přídavných zpětných zrcátek pro automobily
Habartov	EPT CONNECTOR S.R.O.	Elektronické a elektrotechnické součástky
Chodov	BMP-OBRÁBĚNÍ KOVŮ, S.R.O.	Obrábění kovů-výroba dílců pro všeobecné strojírenství, jednoúčelových strojů (automobilový a elektrotechnický průmysl), náhradních dílů
Chodov	IMS TRADE, S.R.O.	Výroba: vačkové spínače s uchycením na lištu, panel nebo do plastových či kovových krabic, vačkové spínače pro spouštění a ovládání motorů a vačkové spínače pro řízení průmyslových a technologických pochodů.
Chodov	CHODOS CHODOV S.R.O.	Výroba strojů a strojních zařízení pro gumárenský a plastikářský průmysl.
Chodov	PENTA BM, S.R.O.	Strojírenská výroba pro automobilový (produkty společnosti směřují do všech evropských automobilových koncernů), papírenský, balící, strojní průmysl, dále výrobou dílců na dopravníky a pro vodní elektrárny, a náhradních dílů dle požadavků odběratelů
Chodov	KOVOBRÁBĚNÍ-SVOBODA S.R.O.	Výroba konstrukčních kovových výrobků
Chodov	EXIRAM, S.R.O.	Výroba, velkoobchod, maloobchod: Obrazové rámy z hliníku, plastu, dřeva, pasparty, clipy, e-shop.
Chodov	KH CZECHIA S.R.O.	Výroba dílů z plastu pro automobilový průmysl a telekomunikace
Loket	LESNÍ SPOLEČNOST TRONEKO, S.R.O.	Zpracování dřeva, dřevařská výroba

CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO A ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Obec	Firma	Činnost
Lomnice	KARTONA, S.R.O.	Výroba papíru a výrobků z papíru
Mírová	OBALY MÍROVÁ S.R.O.	Výroba vlnitého papíru a lepenky, papírových a lepenkových obalů
Nové Sedlo	RUDOLF KÄMPF S.R.O.	Výroba ozdobného, doplňkového a užitkového porcelánu
Sokolov	Synthomer a.s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků
Sokolov	AGC Fenestra a.s., člen AGC Group	Výroba izolačních skel pro výrobce oken
Sokolov	BĀNSKĀ STAVEBNĀ SPOLEČNOST s.r.o.	Výstavba bytových budov
Sokolov	DEHONIT-FALKE s.r.o.	Výroba dých a desek na bázi dřeva
Sokolov	DŮLNĀ STROJĀRENSKĀ SPOLEČNOST, SPOL. S R.O.	Výroba ocelových konstrukcí a prodej hutního materiálu, výroba a opravy techniky pro lomy, zakázková výroba strojírenského charakteru
Sokolov	Sokolovské strojírný a. s.	Výroba strojů a zařízení pro určitá hospodářská odvětví
Sokolov	HOFMANN BETON S.R.O.	Betonárna, výroba betonu a betonových směsí.
Sokolov	HOFMANN BOHEMIA-PARTNER GASTRONOMIE S.R.O.	Výroba spotřebičů převážně pro domácnost
Sokolov	KAB-TECH S.R.O.	Vývoj a výroba kabelových svazků
Sokolov	KARSONA-DM S.R.O.	Výroba výrobků z papíru a lepenky
Sokolov	König-Porzellan Sokolov spol. s r.o.	Výroba porcelánu
Sokolov	KRUFIN S.R.O.	Výroba mýdel a detergentů, čistících a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků
Sokolov	LASTING SPORT S.R.O.	Výroba a prodej textilního zboží
Sokolov	LEMONTA S.R.O.	Strojírenská výroba a montáž (ocelové konstrukce, tlakové nádoby a vyhrazená tlaková zařízení, potrubí a potrubní systémy)
Sokolov	<u>Variowin s.r.o.</u>	Výroba plastových a hliníkových oken, eurookna, dveře, zimní zahrady, garážová vrata, prosklené fasády, látkové rolety, předokenní rolety, parapety, žaluzie a sítě proti hmyzu
Sokolov	<u>SOLT s.r.o.</u>	Výroba elektrických motorů, generátorů, transformátorů a elektrických rozvodných a kontrolních zařízení
Sokolov	PRO TENAX S.R.O.	Výroba a prodej kovových vláken
Sokolov	SOAP Sokolov s.r.o.	Výroba mýdel
Sokolov	SOKOLOVSKĀ UHELNĀ, PRĀVNĀ NĀSTUPCE, A.S.	Výroba elektrické energie
Sokolov	VADU PLUS, SPOL. S R.O.	Výroba baterií a akumulátorů
Sokolov	WIELAND ELECTRIC S.R.O.	Výroba elektronických součástí
Svatava	HOCO SOKOLOV	Výroba a montáž plastových a dřevěných oken, dveří, rolet, žaluzií, látkových rolet, sítí proti hmyzu, hliníkové ploty, garážová vrata
Svatava	KOVO GKZ S.R.O.	Strojírenské práce
Svatava	ATC DRAŠAR S.R.O.	Výroba zdvihacích a manipulačních zařízení
Svatava	DISTRONA S.R.O.	Kabelová konfekce, výroba rozvaděčů, spínacích skříní
Svatava	SVATAVSKĀ STROJĀRNY S.R.O.	Výroba konstrukčních kovových výrobků

V Karlovarském kraji dlouhodobě zaznamenává nejvyšší podíl nezaměstnaných osob okres Sokolov. Pod republikovým průměrem se pohybuje okres Karlovy Vary a okres Cheb, který má zároveň nejnižší podíl nezaměstnaných osob v kraji.

Hodnocení stavu a vývoje podílu nezaměstnaných v obcích

Územní jednotka - obec	Nezaměstnaní (dosažitelní)					
	Podíl r. 2016	Podíl r. 2019	Hodnocení stavu		Změna r.2016–2019 r. 2015 = 100%	Hodnocení změny r.2016–2019
			r. 2016	r. 2019		
ČR	5,1%	2,9%	5	2	56,4%	2
Karlovarský kraj	5,4%	2,7%	5	2	51,3%	2
Březová	4,6%	2,3%	4	2	51,0%	2
Bukovany	12,4%	6,8%	7	5	54,5%	2
Citice	8,3%	4,0%	6	3	47,9%	1
Dolní Rychnov	7,3%	3,6%	6	3	49,8%	1
Habartov	7,4%	3,7%	6	3	49,4%	1
Hory	2,9%	0,5%	2	1	18,3%	1
Chodov	8,5%	3,9%	6	3	45,3%	1
Jenišov	3,0%	0,4%	2	1	13,9%	1
Královské Poříčí	6,0%	2,5%	5	2	41,3%	1
Loket	5,9%	2,5%	5	2	42,3%	1
Lomnice	3,7%	1,3%	3	1	35,5%	1
Mírová	1,9%	0,9%	1	1	48,6%	1
Nové Sedlo	13,1%	7,3%	7	6	56,1%	2
Sokolov	7,7%	4,0%	6	4	52,7%	2
Staré Sedlo	3,2%	1,8%	3	1	56,7%	2
Svatava	6,2%	3,4%	5	3	54,8%	2
Šabina	6,9%	2,6%	5	2	38,2%	1
Těšovice	4,5%	1,7%	4	1	38,2%	1
Vintířov	12,5%	7,8%	7	6	62,4%	2
Vřesová	17,5%	9,1%	7	6	52,0%	2

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, hodnocení 1 - nejlepší, 7 - nejhorší)

Zejména u malých obcí je však úroveň nezaměstnanosti potřeba posuzovat opatrně s ohledem na vazby v okolí a náhodné vlivy (k této kategorii se blíží obce pod 1000 obyvatel – Vřesová).

Okres Sokolov vykazoval k 31. 12. 2019 podíl nezaměstnanosti 3,8 %. Je rozdělen na šest oblastí: Sokolov, Chodov, Kraslice, Horní Slavkov, Kynšperk nad Ohří a Loket. Nejproblematictějšími oblastmi okresu Sokolov je samotný Sokolov a Chodov. Sokolov se nachází zhruba 21 km od Karlových Varů a jedná se o město proslulé především těžbou hnědého uhlí. V současné době je i městem památek, parků a krásné okolní přírody Krušných hor a Slavkovského lesa. K 31. 12. 2019 bylo na Sokolovsku nabízeno celkem 725 volných míst, a to převážně z oblasti zdravotnictví. Dále zaměstnavatelé poptávali šičky, řidiče a montážní dělníky. K 31. 12. 2019 bylo evidováno 2 416 uchazečů o zaměstnání. Ve městě Sokolov je několik problémových lokalit, ve kterých žije řada obtížně umístitelných uchazečů o zaměstnání. Sokolovsko se snaží s chudobou bojovat všemi prostředky, a jedním z nich je vytvoření tzv. bezdoplatkových zón. Jedná se například o lokalitu ulice Nádražní, Divadelní, Heyrovského, Hornická, Závodu Míru, Jelínkova nebo Kosmonautů. Představitelé města se tímto opatřením snaží spekulantům zabránit pronajímat byty sociálně slabým za přemrštěné nájemné, neboť takto vynaložené peníze nekončí v rukou potřebných. Město Sokolov stejně jako jiná města v okolí bojuje s demografickým vývojem v podobě stárnutí obyvatelstva, dále s odchodem mladých lidí, nedostatkem kvalifikované pracovní síly nebo malým zájmem o podnikání. Nicméně příznivou zprávou pro daný region je, že automobilka BMW Vetriebs GmbH potvrdila zahájení výstavby nového zkušebního centra v České republice. Jako ideální místo si vybrala důlní výsypku na Sokolovsku, kam chce investovat 200 milionů eur. Tento

polygon by měl být v plném provozu v roce 2022. Jedná se o první vývojový areál společnosti BMW ve východní Evropě. Automobilka si vybrala Sokolovsko z důvodu dobrého dopravního spojení s výzkumným a vývojovým centrem v Mnichově. Dalším klíčovým faktorem byla i odlehlá lokalita, ve které bude testovat i tajné prototypy vozů. Uplatnění by zde měli najít především mladí a vzdělaní lidé. Společnost plánuje vytvořit až stovky pracovních míst. Oblast Chodova se nachází v centrální průmyslové části okresu Sokolov (Sokolovská uhelná pánev) sousedící s okresem Karlovy Vary. Sdružuje celkem 5 obcí. Místní občané pracují převážně ve strojírenském průmyslu. Ke kladům města patří výhodné spojení se sousedním krajským městem Karlovy Vary a přítomnost menší, ale pro region velmi významné průmyslové zóny v okrajové části Chodova. K 31. 12. 2019 je na Chodovsku nabízeno celkem 108 volných míst, a to na pozice zedníků, obsluhy CNC strojů a montážních dělníků. Evidovaných uchazečů o zaměstnání bylo ke konci roku 603.

Vše do značné míry prokazuje provázanost celého systému pracovního trhu (zaměstnanosti) v regionu, kraji, ale i v celé ČR. Na druhé straně je tak patrný význam makroekonomických opatření pro růst zaměstnanosti (v podmínkách ČR byla tímto faktorem v posledních letech zejména politika levné koruny a politika levných mezd, nikoliv regionální podpora zaměstnanosti a výraznější inovační schopnost české ekonomiky). Významným faktorem je i pokles nezaměstnanosti v celé EU, zejména pak v Polsku a Slovensku (tj. tlak na přenos nezaměstnanosti na místní trh práce byl do r. 2020 výrazně nižší).

Charakteristiky nezaměstnanosti v obcích (stav listopad 2020)

Územní jednotka - obec	Podíl nezaměstnaných osob [%]		Uchazeči o zaměstnání	Dosažitelní uchazeči 15 - 64	Obyvatel- stvo 15 - 64	Volná pracovní místa
	srovnání průměr r. 2019	listopad r. 2020				
ČR	2,9%	3,8%	274526	255837	6832330	317953
Karlovarský kraj	2,7%	5,1%	10068	9512	189736	4589
Březová	2,3%	4,0%	75	68	1695	0
Bukovany	6,8%	8,9%	100	90	1011	0
Citice	4,0%	6,0%	36	35	585	2
Dolní Rychnov	3,6%	5,9%	55	52	880	21
Habartov	3,7%	6,3%	207	202	3206	29
Hory	0,5%	4,6%	10	9	197	4
Chodov	3,9%	6,4%	594	556	8623	76
Jenišov	0,4%	3,0%	24	22	737	34
Královské Poříčí	2,5%	2,8%	17	15	534	1
Loket	2,5%	3,4%	85	73	2144	7
Lomnice	1,3%	2,5%	26	23	919	2
Mírová	0,9%	2,3%	6	5	214	8
Nové Sedlo	7,3%	9,0%	166	156	1729	11
Sokolov	4,0%	5,8%	915	858	14882	266
Staré Sedlo	1,8%	1,8%	14	10	546	0
Svatava	3,4%	4,0%	48	46	1145	71
Šabina	2,6%	2,2%	5	5	225	0
Těšovice	1,7%	2,8%	5	5	179	0
Vintřívov	7,8%	11,0%	92	88	801	20
Vřesová	9,1%	12,6%	33	33	261	0

(zdroj: MPSV)

Z předchozí tabulky je patrný jednoznačný růst podílu nezaměstnaných v obcích řešeného území (zejména u obcí Bukovany, Nové Sedlo, ale i např. u města Chodov). Zásadním problémem se jeví malá nabídka pracovních míst, např. u města Chodov je k dispozici pouze 76 pracovních míst, tj. na 1 volné pracovní místo je téměř 8 uchazečů, přitom průměr v rámci ČR je stále menší než 1 (průměrná situace v Karlovarském kraji je horší, na 1 volné pracovní místo připadají více než 2 nezaměstnaní).

Počet a podíl zaměstnanců v obcích

Územní jednotka - obec	Obyvatel k 1. 1. 2019	Výměra ha	Počet zaměstnanců 1. 12. 2018	Zaměstnanců na 100 obyvatel	Hodnocení podílu zaměstnanců v obci
ČR	10 649 800	7 668 879	5 497 210	51,6	X
Březová	2 725	5 959,0	556	20,4	3
Bukovany	1 528	310,0	103	6,7	6
Citice	922	540,7	228	24,7	3
Dolní Rychnov	1 318	508,9	1 627	123,4	1
Habartov	4 846	2 138,7	1 068	22,0	3
Hory	281	787,9	11	3,9	7
Chodov	13 394	1 426,3	2 487	18,6	4
Jenišov	1 079	518,0	850	78,8	1
Královské Poříčí	785	1 219,8	392	49,9	2
Loket	3 055	2 673,4	603	19,7	4
Lomnice	1 336	1 384,8	300	22,5	3
Mírová	336	389,6	179	53,3	1
Nové Sedlo	2 599	1 697,8	960	36,9	2
Sokolov	23 241	2 291,7	12 361	53,2	1
Staré Sedlo	828	649,6	61	7,4	6
Svatava	1 663	1 158,8	703	42,3	2
Šabina	317	506,6	24	7,6	6
Těšovice	249	118,7	12	4,8	7
Vintířov	1 187	1 435,7	1 646	138,7	1
Vřesová	383	312,6	1 490	389,0	1

(zdroj: MF ČR, ČSÚ, vlastní výpočty, hodnocení 1 - nejlepší, 7 - nejhorší)

Jednoznačné postavení z hlediska pracovních míst (počtu zaměstnanců vzhledem k počtu obyvatel) nemají v SO ORP Sokolov města, i když u vlastního Sokolova je vidět vyšší hodnotu, tj. schopnost města vytvářet vlastní region pohybu za prací. Poměrně „překvapivě“ je vysoká hodnota zaměstnanosti i u menších obcí Vintířov, Dolní Rychnov, Jenišov a Vřesová.

Pohyb za prací je po r. 1990 „podporován“ jak rostoucí automobilizací, tak i „pomalým“ růstem cen pohonných hmot (ve srovnání s obecnou inflací). Růst pohybu za prací je obecnou vývojovou tendencí s negativními dopady zejména v oblasti dopravy (životního prostředí).

Obce SO ORP Sokolov jsou při svém rozvoji limitovány zejména hospodářskými podmínkami vlastního a částečně i širšího regionu (Kraslicko, částečně i Cheb), dále pak i potřebou ochrany životního prostředí (zejména kvality ovzduší, negativních vlivů dopravy). V řešeném území se výrazněji neprojevují suburbanizační tendence.

Hlavním problémem udržitelného rozvoje řešeného území je slabost hospodářského pilíře, o čemž svědčí i jeho dlouhodobé zařazení hospodářské problémové regiony. Nízká účinnost podpory regionálního rozvoje v ČR po r. 2000 je patrná ze skutečnosti, že situace řešeného území, ale i Karlovarského kraje se relativně nezlepšuje (disparity se nezmenšují).

Propad (po r. 1990) a dlouhodobá **nízká úroveň mezd v řešeném území** (pozitivum z hlediska investorů, negativum z hlediska sociálně ekonomických dopadů – migrace), není pouze odrazem nižší vzdělanosti, ale zejména problémové struktury ekonomických aktivit.

Absolutní **pokles nezaměstnanosti v řešeném území** v posledních letech (i v širším regionu a celé ČR) je důsledkem pozitivního makroekonomického vývoje. Zůstává však relativní zaostávání za jinými regiony z hlediska nezaměstnanosti a zejména nabídky pracovních míst, především v rámci III. sektoru (jeho veřejné části).

Dlouhodobě nepříznivé postavení řešeného území a Karlovarského kraje z hlediska většiny hospodářských ukazatelů ve srovnání s ostatními regiony ČR má kořeny i v problematickém průběhu privatizace **odvětví se zápornými externalitami po r. 1990**.

Výhledově je pravděpodobný **zvýšený tlak na restrukturalizaci regionální ekonomiky** (útlum těžby hnědého uhlí a navazujících výrob) v souvislosti se „zelenou“ politikou EU, ale i růstem nákladů na těžbu. Otázkou je jak budou pokryty tyto „vyvolané náklady“.

Pozitiviv řešeného území jsou **značná nabídka ploch pro podnikání – brownfields, stávající infrastruktura a poloha u hranic s Německem**.

Zlepšení hospodářského pilíře řešeného „ale i dalších problémových území v ČR“ je vázána na jeho územní přípravu (**hledání komparativních výhod území**) a **účinnou regionální politiku** (která by měla do řešeného území přinést zejména pracovní místa i ve třetím sektoru (věda, výzkum, vzdělání, obrana, bezpečnost), která jsou nyní nadměrně soustředěna zejména ve vybraných regionech (především Praze a okolí). Stát zde nevyužívá možnost ovlivnit alokaci těchto pracovních míst, které mnohdy přímo financuje či z velké části dotuje.

6.13. BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

Stanice hasičského záchranného sboru se nachází ve většině obcí zájmového území. Stanice hasičského záchranného sboru chybí v obci Dolní Rychnov, Hory, Jenišov, Citice, Staré Sedlo, Svatava, Šabina a Těšovice. Zóny havarijního plánování zasahují do Sokolova, Královského Poříčí, Dolního Rychnova, Vřesové, Chodova a Habartova. Policie ČR je v Sokolově, Chodově, Lokti a Habartově. Městská policie je v Sokolově, Chodově a Novém Sedle. Ve sledovaném území jsou stále úkryty civilní ochrany, a to v Sokolově, Březové, Svatavě, Jenišově a Citicích. V zájmovém území nejsou vymezeny žádná ochranná pásma objektu důležitého pro obranu státu.

Průběh významných objektů a ochranných pásem do území je proveden v kartogramu A.13.